

ЧЕРГОВИЙ АКТ ВАНДАЛІЗМУ В МЮНХЕНІ



Буквально напередодні Дня Героїв. На цвинтарі Вальдфрідоф російські агенти вкотре осквернили могилу нашого Провідника.

За останні роки я вже навіть збився з рахунку, вкотре це. Провокаційний напис явно розрахований на внесення розколу в українське суспільство.

Ми, Організація Українських Націоналістів-бандерівців вкотре закликаємо створити в Україні Меморіал полеглих Героїв, який передбачатиме перепоховання з чужої землі провідників визвольних змагань, зокрема Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Степана Бандеру.

Слава Богу, справа зрушилася з мертвої точки і вже створюється Національне військове меморіальне кладовище. Але цю працю треба прискорити. Прах наших славних попередників ніколи не буде давати спокою московським агресорам і обов'язок Української держави — дбати про пам'ять і гідне вшанування полеглих Героїв!

Текст і фото: «Фейсбук» Олега Медуниці

СТОЛТЕНБЕРГ ЗАКЛИКАВ ДОЗВОЛИТИ БИТИ ПО РОСІЇ



Єнс Столтенберг

Скасування заборони необхідне, адже інакше Сили оборони не зможуть ефективно захистити територію України, особливо прикордонні райони, які нещадно атакує агресор.

Настав час зняти "деякі обмеження" на застосування зброї, наданої Україні. Адже Київ має право захищатися і цей захист повинен включати, зокрема, удари по військових об'єктах загарбників на території росії. Про це у п'ятницю, 24 травня, заявив Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг в інтерв'ю "The Economist".

Він закликав союзників по НАТО, які постачають Силам оборони України озброєння, скасувати заборону його використання по росії.

"Настав час союзникам подумати, чи варто їм зняти деякі обмеження, які вони наклали на використання зброї, яку вони передали Україні. Особливо зараз, коли на Харківщині, неподалік кордону, йде багато бойових дій. Через те, що Україна не має можливості використовувати цю зброю проти законних військових цілей на території росії, їй дуже важко захистити себе", — сказав він.

Він також наголосив, що у нього є різкі слова для європейських членів НАТО.

"Європейські союзники пообіцяли один мільйон артилерійських снарядів. Ми не бачили нічого



Пол Йонсон

близького до цього", — підкреслив Столтенберг.

Олена Расенко, «Кореспондент»

Швеція дозволила Україні бити по рф поставленою нею зброєю

Україна має право захищати себе за допомогою військових дій, спрямованих на територію ворога, наголосив шведський міністр.

Швеція не проти застосування своєї зброї Україною для ударів по цілях на території росії. Про це пише "Hallandsposten" в неділю, 26 травня.

На фоні дискусій в НАТО про те, чи потрібно дозволити Україні бити по території рф західною зброєю, у міністра оборони Швеції Пола Йонсона запитали про позицію країни з цього питання.

"Україна зазнає неспровокованої та незаконної агресії з боку росії. Згідно з міжнародним правом, Україна має право захищати себе за допомогою військових дій, спрямованих на територію противника, якщо військові дії відповідають законам війни. Швеція підтримує міжнародне право і право України на самозахист", — відповів голова міністерства оборони.

Фото: «Кореспондент»

За Оленою Шевчук, «Кореспондент»



#ГУРПАМ'ЯТАЄ

23 ТРАВНЯ ДЕНЬ ГЕРОЇВ

«МИ ПЕРЕМОЖЕМО!»

Звернення начальника ГУР МО України
Кирила Буданова з нагоди Дня Героїв

Воїни України!

Сьогодні наша нація відзначає «День Героїв». Вшановує людей, які стали міцним щитом української волі, опорою нашого суверенітету і незалежності.

З часів Київської Русі та Козаччини українські лицарі були на сторожі своєї країни. Нищили загарбників і здійснювали переможні рейди на територію одвічного ворога. Під час національно-визвольної боротьби 20 століття українці стали прикладом незламності, продовживши традицію державотворення. Цей шлях потрібно завершити. На нашу долю випало це зробити.

Від минулого до тепер Герої України об'єднані єдиним духом. Кожен день в бою за правду — є важким випробуванням сили, мужності і віри. Та попри всі випробування, майбутнє України непохитне — у колі вільних демократичних народів.

Військові, медики, рятувальники, волонтери, добровольці. Усі, хто сьогодні дають відсіч російській агресії, — вартують найвищої пошани і визнання.

Бійці військової розвідки України не раз довели свою мужність, вірність країні та присязі. Яка б запекла битва не чекала на нас попереду, твердо стоїмо разом на своїй землі. І хай кожен, хто наступає на наші принципи і нашу волю, заплатить за це найвищу ціну.

Бийтеся за Україну! Ми переможемо!

Героям слава!

День Героїв відзначається українцями 23 травня щорічно, починаючи з 1941 року.
23 травня 2024 року

Текст і фото: Головне управління
розвідки Міністерства оборони України



ПРИЗВИЩА ВБИТИХ РОСІЙСЬКИМИ ТЕРОРИСТАМИ ПРАЦІВНИКІВ У ДРУКАРНІ



Семеро працівників друкарні загинули.



Риженко Світлана, брошуровальник
Курасова Ольга, машиніст швацьких машин та автоматів
Нінадовська Олена, машиніст швацьких машин та автоматів
Минаєва Ганна, машиніст комплектувальної машини
Шило Дмитро, брошуровальник

Під час масованого обстрілу Харкова у четвер, 23 травня, росіяни вдарили по друкарні. За даними поліції, окупанти попередньо завдали удару з комплексу С-300, по цеху та прилеглої території прилетіло три ракети. Семеро людей загинули. Чотирьох людей встановили за зразками ДНК. Внаслідок російського ракетного удару по друкарні «Фактор-Друк» в Основ'янському району Харкова було знищено 50 тисяч книг.

*Фото друкарні «Vivat», «Накупіло»
Василь Тавр, «Україна молода»*

Прізвища загиблих:

Храпіна Тетяна, друкар-теснильник
Строгий Роман, машиніст приклеювальної машини

НА ЛЬВІВЩИНІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ БОРЦІВ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

23 травня, у День Героїв, Львівщина вшановує пам'ять всіх українців, які пожертували власним життям у боротьбі за свободу та незалежність України. Пам'ятний захід відбувся на Личаківському кладовищі. Представники влади, духовенство, родини загиблих військовослужбовців, громадськість вшанували пам'ять Героїв російсько-української війни на Марсовому полі, поклали квіти до Меморіалу УПА. Опісля присутні вирушили на поле почесних поховань №67, де спочивають Герої Небесної Сотні, а також поле поховань №76. «У якому місті чи селі України ви б не були, знайдіть час, щоб вклонитися тим, завдяки найбільший пожертві кого ми маємо країну. Якщо не можете зробити це фізично,

помоліться, згадайте їхні історії. А разом з тим, наш обов'язок – задуматись, що кожен з нас повинен зробити персонально для того, аби у нашої держави було завтра. Лицарі Київської Русі, козаки Гетьманської Доби, гайдамаки, опришки, січові стрільці, вояки Армії УНР, УГА, ОУН, УПА, Герої Небесної Сотні, Герої АТО, ООС, Герої російсько-української війни, яка зараз триває. Пам'ятаємо про всіх українських Героїв. Їхні вчинки назавжди записані в історію нашої держави. Їхні імена назавжди у наших серцях», – зазначив начальник Львівської ОВА Максим Козицький.

*Фото: Львівська ОВА
За Пресслужбою ОДА*



«АБО ЗБИВАЙТЕ РОСІЙСЬКІ РАКЕТИ, АБО ДАВАЙТЕ БОЙОВІ ЛІТАКИ І ППО»

Не існує жодного юридичного, безпекового або морального аргументу проти збиття партнерами зі своєї території російських ракет над Україною.

Україна просить партнерів розглянути таку можливість або надати нам необхідні для цього системи ППО і бойові літаки з відповідними технічними можливостями. Про це заявив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба на спільній з міністеркою закордонних справ Німеччини Анналеною Бербок пресконференції у Києві.

"Немає жодного юридичного, безпекового або морального аргументу, який стоїть на шляху до того, щоб наші партнери збивали російські ракети над територією України зі своєї території. Ті, хто говорить, що такі дії були б ескалацією, маніпулюють", — сказав Кулеба.

Ми вже багато разів чули аргумент про необхідність уникнення ескалації, зазначив міністр.

Однак за останні два роки єдиною стороною, яка займається ескалацією, є російська федерація, сказав Кулеба.

"Тому перше: ми дійсно просимо партнерів розглянути можливості, за яких російські ракети — не російські літаки з російськими пілотами на борту, а шматки заліза, які несуть смерть з росії до України, — перехоплювалися б з території країн наших партнерів", — заявив міністр.

Є альтернативне рішення, також сказав Кулеба. "Якщо ви не хочете цього робити, тоді просто надайте нам усі необхідні для цього засоби, ми розмістимо їх на території України і будемо самі перехоплювати ці ракети. Це системи ППО і бойові літаки з відповідними технічними можливостями", — сказав він.

"А займати позицію, за якої ми і ППО не передамо, і не будемо підтримувати збиття російських ракет з нашої території над територією України, — це і є позиція умиротворення агресора", — заявив міністр закордонних справ України.

*Фото: Міністерство закордонних справ України
«Gazeta.ua»*

В РФ БУДУЮТЬ ТАБОРИ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

У Поволжі на росії розгорнулося масштабне будівництво фільтраційних таборів під виглядом дитячих піонерських таборів. Це швидкокомонтажні модульні будиночки, швидше бараки, які вміщатимуть сотні "відвідувачів".

кремль вибудовує систему фільтраційних таборів від початку своєї окупації України. У таких зонах людей перевіряють на лояльність окупаційній владі. Також з її допомогою намагаються створити базу даних мешканців окупованих територій.

Останнім часом на тимчасово підконтрольній окупаційним військам території України спостерігається посилення фільтраційних заходів. Особливо жорсткі перевірки спостерігаються на Півдні України.

Центр національного спротиву

ОЛЕГ МЕДУНИЦЯ:

«МИ МАЄМО ПОЗБАВИТИ УКРАЇНУ І СВІТ ЗАГРОЗИ, ЯКОЮ Є МОСКВА»

Оксана Сидорчук – Соколик

Про роль ОУН у захисті України під час повномасштабного вторгнення, а також в історичній перспективі минулого, сучасного і майбутнього України, про допомогу Україні через різноманітні фонди, зокрема Фонд оборони України, діяльність Антиімперського Блоку Народів та про ситуацію у світі – на міжнародному політичному та військовому напрямках розмовляємо з Головою ОУН (б)Олегом Медуніцею.

– Вітаю, друже Голово. Організація Українських Націоналістів завжди сповідувала національну ідею, до якої більшість українців, в тому числі й очільники держави, дійшли вже після повномасштабного втор-



гнення, зрозумівши справжню суть екзистенційного ворога України – Росії: це формування незалежної Української національної держави. Ми знаємо, що члени ОУН зараз є на фронті, в політиці, у волонтерстві, в різноманітних організаціях та міжнародних інституціях. Яка роль Організації Українських Націоналістів і на чому сьогодні зосереджена її тактична і стратегічна діяльність?

– Якщо говорити про роль нашої Організації – у державотворенні і на сучасному етапі, то можна говорити і про історію визвольних змагань. ОУН була єдиною силою, яка в різний спосіб робила так, щоб Українська держава з'явилася, – ми вели збройну

Олег...стор. 12-13

ТАЄМНИЙ РОСІЯНИН НА БОРТУ РОЗБИТОГО ВЕРТОЛЬОТА ПРЕЗИДЕНТА ІРАНУ

Вдень 19 травня був втрачений зв'язок з гелікоптером «Bell-214», на борту якого перебував президент Ірану Ібрагім Раїсі. Після довгих годин рятувальної операції, в якій несподівано зголосилася брати участь навіть росія, уламки вертольота та тіла загиблих пасажирів були знайдені у районі села Узі.

Усі мовчать про дев'ятого загиблого

Виявилось, що в цій історії не все так просто, як здавалося на перший

погляд.

Річ у тому, що на борту вертольота, крім представників Ірану, був ще один іноземець, про якого практично ніхто не згадує. Це був громадянин росії, такий собі Кручев.

Про дев'ятого загиблого пасажирів президентського «Bell-214» повідомили лише деякі іранські засоби масової інформації, після чого забули про нього геть-чисто. Також були повідомлення в кількох іноземних, зокрема, грузинському інтернет-виданні «Business Media» та індійському «Lokmat Times».

Своєю чергою, жодне російське ЗМІ не повідомляло про росіянина на борту іранського вертольота, що

зазнав авіакатастрофи в провінції Східний Азербайджан.

Росіянин міг бути причетний до ядерної програми Ірану

Досить примітно, що після катастрофи в росії значно пошквалили.

Посол Ірану в москві заявляв виданню «IRNA», що російський президент владімір путін пізно ввечері, 19 травня, провів з ним зустріч. На ній також були присутні міністр оборони андрей білоусов, секретар Ради безпеки сергей шойгу, голова російського генерального штабу валерій герасимов, радник президента ігорь левітін, голова МНС александр куренков та один з високопосадовців ФСБ, ім'я якого посол не назвав.

Тобто весь цей натовп зібрали тільки для того, щоб висловити занепокоєння долею іранського лідера Ібрагіма Раїсі й запропонувати допомоги у пошуках?

Не виключено, що такий собі Кручев був безпосередньо причетний до ядерної програми Ірану та супроводжував президента Раїсі у цій поїздки не просто так. Приховування його присутності на борту «Bell-214» було дуже важливим для росії, а про долю саме цієї людини російське військово-політичне керівництво дбало в першу чергу.

Власне... Хто ти, містер Кручев? Олександр Коваленко, «24 канал»

«ЯКЩО РФ ПЕРЕЙДЕ ЧЕРВОНУ ЛІНІЮ З ЯДЕРНОЮ ЗБРОЄЮ, ТО ІНШІ КРАЇНИ НЕ ЗАЛИШАТЬСЯ ОСТОРОНЬ»

Голова правління Українського кризового медіацентру, колишній надзвичайний і повноважний посол України Валерій Чалий попереджає про ризики ескалації ядерних загроз та закликає реагувати на дії рф, а не слова.

Таку думку він висловив в етері «Еспресо».

"Я дивлюсь уважно на ці погрози не стільки з погляду сьогоднішніх заяв, скільки з погляду конкретних дій. Тобто я розумію, що без тестування наявних боєприпасів ядерної зброї, наприклад тактичної ядерної зброї, неможливо далі рухатись. Спочатку має бути тест, який в принципі можна провести без вибуху, тут не буду вдаватись у подробиці, але є такий варіант, який американці (я так розумію) нещодавно використали", — згадав Чалий.

За його словами, росіяни дійсно можуть провести випробування ядерної зброї, однак востаннє це відбулося у 1996 році.

"Без цього рухатись далі неможливо, тому є певні кроки, які передують в діях якимось загрозам. Зараз ми знаходимося на етапі ескалації ядерних загроз, порушення системи стримування, порушення системи міжнародно-правової, виходу основних гравців із договорів, виходу росії з договору чи відкликання своєї позиції по договору про ядерні випробування та інші. Ми бачимо,

що ця, на жаль, скринька Пандори, яку вони вже відкрили, накручує швидко багато країн до ескалації. І сказати, що країни не думають про це — я думаю, в тих країнах деє два десятки дуже швидко будуть готові легалізувати свій ядерний статус, як Індія, Пакистан чи Ізраїль", — розповів голова правління Українського кризового медіацентру.

Дипломат вважає, що на ядерні загрози варто реагувати лише після дій ворога.

"На моє сьогоднішнє переконання, якщо росія перетне цю червону лінію, то наслідком стане еспланадна ескалація, якщо можна сказати, дуже різкий підйом ставок і завершення війни росії проти України. Це точно, тому що тоді США та інші країни не зможуть бути осторонь, вони змушені будуть конвенційними озброєннями взяти участь, завдати удару, тому що далі допускати ескалації з боку росії — вони цього не зроблять, а стратегічна ядерна зброя в США зараз набагато потужніша, ніж у росії", — сказав він.

Чалий додав, ймовірно, рф навіть не знає, у якому стані їхні ядерні боєзаряди: "Я не вважаю, що зараз ми знаходимося прямо перед реалізацією погроз, але я можу погодитись, що все-таки ескалація в цій сфері, на жаль, відбувається".

«Еспресо»

У ПОЛЬЩІ ЖОРСТОКО ВБИЛИ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

На агропідприємстві у населеному пункті Рокіціни на півночі Польщі жорстоко вбили 48-річного громадянина України та намагалися спалити його тіло у господарській будівлі.

Як повідомив у коментарі «Укрінформу» Патрик Вегнер — прокурор районної прокуратури у Лемборку Поморського воєводства РП, у цій справі арештовано трьох громадян Польщі, зокрема одну жінку.

«Заарештовано трьох осіб. Один з підозрюваних у злочині був працедавцем, який надавав роботу і житло загиблому українцю, а інший — співробітником», — повідомив прокурор.

Вегнер зазначив, що прокуратура у співпраці з українськими консульством у Гданську і Прикордонною службою РП ще встановлюватиме повну інформацію про загиблого: коли він приїхав до Польщі і де до цього перебував. Попередньо слідство вже встановило, що чоловік жив сам, у Польщі в нього ще є сестра, а мати проживає в Україні.

За словами прокурора, загиблий був єдиним українцем, який працював на цьому невеликому агропідприємстві, де розводять велику рогату худобу.

За «Укрінформ»

- ### КІЛЬКОМА РЯДКАМИ

 - Канада запровадила санкції проти двох громадян та шести компаній рф за перевезення зброї з КНДР. Під санкції потрапили генеральний директор АТ «Державна авіакомпанія «224-й льотний загін» Володимир Міхейчик та генеральний директор судноплавної компанії «Азія» Володимир Шастін, судноплавні компанії «Марин транс шипінг», «М Лізинг», АТ «Совфрахт», «Азія шипінг», «МГ-Флот» та сам «224-й льотний загін».
 - Колишній ведучий американського телеканалу "Fox News" Такер Карлсон почав вести шоу на російському пропагандистському телебаченні. У першому випуску росіянам розповідали про кліщів і хворобу Лайма. Карлсон протягом ефіру говорив з "експертом" про поширення захворювання.
 - 21 травня Рада Європейського Союзу схвалила передання надходжень від оподаткованих надприбутків заморожених російських активів Україні.
 - Після ухвалення закону про мобілізацію в'язнів уже понад 3 тисячі засуджених подали заяви на приєднання до лав Збройних сил України в обмін на умовно-дострокове звільнення.
 - Уряд Швеції створить спеціальний бюджет військової підтримки України на загальну суму майже 6,5 мільярда євро. Йдеться про період 2024-26 років, щоб «країна могла дати відсіч російській агресії в довгостроковій перспективі».
 - росія планує змінити свої морські кордони в Балтійському морі. Мова про кордони з Литвою та Фінляндією. Відповідний документ, опублікований на сайті російського уряду 21 травня, підготувало Міністерство оборони рф. 22 травня на сайті повідомлено: «Документ видалено».
 - «Голова Закарпатської федерації легкої атлетики хоче відокремити Закарпаття і тренуватися в спортівці RUSSIA. Про це колишній заступник начальника УБОЗ в Закарпатській області Олег Коноваленко, який наразі очолює Закарпатську федерацію легкої атлетики, повідомив у "жартівливому" відео, яке було зняте, ймовірно, десь у російських кабінетах. Окрім цього, пан Олег не соромиться займатися спортом у олімпійці з надписом "RUSSIA" не дивлячись на те, що ми вже 10 років воюємо з росією». Про це у «Телеграм»-каналі написав журналіст і блогер Віталій Глагола.
 - Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск звинуватив росію в організації незаконного переправлення тисяч мігрантів з Африки до Європи. "Саме російська держава, а не якийсь каламутний бізнес, стоїть за організацією вербування, транспортування та спроб незаконного ввезення тисяч людей до Європи", — заявив Туск.
 - Депутат Національної асамблеї Франції Жюльєн Байю заявив: "НАТО майже померло, і єдина людина, яка несе відповідальність за вступ Швеції чи Фінляндії до НАТО — Путін”.
 - Колишній Президент України Петро Порошенко закликав журналістів оприлюднити прізвища депутатів, які підтримують московський патріархат в Україні.
 - У випущеній росією по Україні балістичній ракеті КНДР фахівці виявили 290 компонентів виробництва понад 25 іноземних компаній.
 - Спікер Палати представників США Майк Джонсон не проти дозволити Україні бити по території росії зброєю США: "Я думаю, потрібно дозволити Україні вести війну так, як вони вважають за потрібне. Вони повинні вміти дати відсіч. І я вважаю, що ми намагаємося мікрокерувати зусиллями, це не добра політика для нас”.
 - Уряд Франції підтримав пропозицію США, яка передбачає виділення Україні 50 млрд. доларів, використовуючи заморожені російські активи.
 - Європейський суд із прав людини заявив про відсутність порушень у двох справах проти колишнього президента Грузії Міхаїла Саакашвілі, за якими у 2018 році його заочно було засуджено на шість років позбавлення волі, які він зараз відбуває у тюрмі.
 - У Києві заклали камінь майбутнього Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримських татар.
 - Близько 70% громадян ЄС схвалюють санкції проти москви та підтримку України.
 - Блінкен зробив заяву щодо зброї США: "Коли справа доходить до дозволу та схвалення атак за межами України, ми цього не робили, але Україні доведеться ухвалювати свої рішення, і я хочу переконатися, що вона отримає об'єднання, необхідне їй для ефективного захисту”.



Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

МИ ПІДТРИМУЄМО



Історичні проекти та культурні заходи



Медичні та гуманітарні проекти



Важливі видання



Документальні фільми



Концерти та музичні записи



Молодь та спорт



Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки



Громадські заходи, конференції, семінари



Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com



Forum TV

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!



Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

 ForumTV Canada

 @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА



SONG OF UKRAINE



РЕДАКТОР ТА ВЕДУЧА НАТАЛКА ПОПОВИЧ

Новини, події, вітання та пісні на замовлення
З понеділка до п'ятниці 7:30 вечора на хвилі 1320AM
В прямому ефірі www.cjmr1320.ca

Song Of Ukraine, 9 Plastics Ave, Etobicoke ON M8Z 4B6
Телефон редакції: 416-572-8251
Email: sofu.radio@gmail.com
Facebook: facebook.com/SOFUradio

"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Tel.: (416) 516-2443 Fax: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com
Суспільно-політичний тижневик
Видає Видавнича Спілка "Гомін України"
з обм. пор. у Торонті Онтаріо Канада.
Виходить щовівторка (46 разів в році)

«Гомін України» – орган Українських
Державницьких Організацій Канади

Голова редакційної колегії – д-р Олег Романишин
Редактор газети – Оксана Соколик

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА
YEARLY SUBSCRIPTION

PUBLICATION MAIL
Канада: \$75 Canada: \$75

STANDARD MAIL
Канада: \$100 Canada: \$100
3CA: \$120 USD USA: \$120 USD
міжнародні: \$250 international: \$250

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол. За зміст оголошень редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англomовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca

Поле битви – Україна: шляхом зв'язки і боротьби

Сторінка спонсорована Фондацією Будучність - BCU Foundation

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ НА ТЕРИТОРІЇ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПОЧАТКУ 1950-Х РОКІВ

Юрій Щур

Про розгалужене націоналістичне підпілля на території Сумщини, північно-східної області України, добре відомо завдяки науковим працям історика Геннадія Іванушенка. Членами Середньої похідної групи ОУН-р було створено осередки як у обласному центрі, так і в окремих районах. Потужність діяльності місцевих бандерівців визнавали, як нацистські спецслужби, так і советські. Першого удару завдали якраз німці, які провели наприкінці 1942 року масові арешти. Серед інших, тоді був також заарештований обласний провідник Семен Сапун.

Під час ресовєтизації території України, советські органи державної безпеки, фактично, продовжили роботу своїх «колег» з Третього Рейху. Проти оунівців здійснювалися спецоперації, проводилися оперативно-розшукові заходи тощо. Зокрема, через створення фіктивного «проводу ОУН», чекістам вдалося на 5 березня 1944 року на території Сумської області виявити чотири осередки ОУН, заарештували 18 учасників, а двох оголосити у розшук.

Побороти націоналістичний рух та збройний опір советській владі у перші повоєнні роки чекістам було досить важко. На території Сумської області діяло кілька боївків ОУН, зокрема братів Супрунів та братів Лузанів, які у березні 1948 року здійснювали напади на партійні та советські установи, розташовані в Конотопському і Кролевецькому районах Сумської області та Коропському районі Чернігівської області.

Боївка «Дулі» здійснювала напади на колгоспи та сільради на території Глухівського та Кролевецького районів. Невелика група УПА під керівництвом братів Семенцових діяла на Глухівщині, а згодом поширила діяльність на Путивльський та Шалигинський райони (1947-1948 роки). Найбільшого ж розголосу набула діяльність невеликої боївки УПА під командуванням Миколи Цуба, яка діяла протягом липня-грудня 1944 року на території Роменського та Недригайлівського районів.

Не було спокійним життя для співробітників советських органів державної безпеки на Сумщині й на початку 12950-х років.

Доповідаючи до МГБ СРСР у липні 1952 року про стан агентурно-оперативної роботи УМГБ Сумської області по боротьбі з націоналістичним підпіллям, київські чекісти відмічали той факт, що під час німецько-советської війни підпілля тут було широко розгалуженим й структурованим (обласний, окружні проводи, нижчі ланки). Також наголошувалося на активній праці «націоналістичного» товариства «Просвіта».

Аналізуючи ж перші роки боротьби з місцевим підпіллям ОУН, після повернення советської влади на територію області, акцентувалося, що заарештовані органами державної

безпеки націоналісти розгорнутих свідчень на слідстві не надали. Відповідно, викрити повністю діяльність оунівських осередків на Сумщині органи МГБ можливості не мали. До цього додалося існування протягом тривалого часу у повоєнні роки на території області боївків ОУН, якими керували Кривенко й Назаренко, які також створили розгалужену підпільну мережу.



Зліва-направо - Роман Шухевич, Дмитро Грицай, Катерина Логуш (Мешко)

Чергового «головного болю» завдавали чекістам бійці УПА – уродженці Сумської області. Так, за документами, які були вилучені у загиблих підпільників та за свідченнями заарештованих членів ОУН, УМГБ Сумської області було взято на облік до 30-ти жителів регіону, які у 1943-1945 роках перебували у відділах повстанської армії на Заході України.

Ще однією можливістю для проникнення підпільників на територію області стали процеси переселення із західноукраїнських земель. Так, у перші роки 1950-х на Сумщину таким чином, а також на навчання й роботу прибуло понад 700 осіб, й декого з них підозрювали у належності до оунівського підпілля.

В керівництві МГБ чітко усвідомлювали, що якість боротьби з ОУН напряму залежить від якості агентури. Відповідно до наказу МГБ СРСР №0015, агентурний апарат по лінії боротьби з націоналістичним підпіллям було «почищено» від непрацюючої агентури й дезінформаторів. Станом на 1 липня 1952 року агентурна мережа обласного Управління МГБ та міськрайонів, що використовувалася для боротьби з ОУН, складалася з 36 агентів.

Крім того, відповідно до директиви МГБ УРСР №24 від 12 травня 1952 року, співробітниками УМГБ Сумської області у західних областях було підібрано 5 кваліфікованих агентів серед колишніх членів ОУН. Із них агенти «Молодий», «Чесний» й «Галицька» на початку червня 1952 року прибули на проживання до Сумської області й використовувалися в оперативних розробках.

Станом на кінець липня 1952 року обласним управлінням та периферійними органами розроблялося 48 справ-формулярів та 4 справи попередньої оперативної перевірки. Серед них однією з найбільш важливих для МГБ була справа родинних зв'язків активної підпільниці ОУН медика Марії Москаленко («Марійки»), уродженки села Козацьке Конотопського району, яка знаходилася у підпіллі на території Львівської області до літа 1951 року. МГБ було відомо, що «Марійка» разом з іншими підпільниками двічі (1949 та ранньою весною 1951 року) виїжджала до Конотопського району для проведення націоналістичної діяльності. У червні 1952 року у розробку зв'язків «Марійки» був введений агент «Молодий», який прибув із Львівської області.

Ранньою весною 1951 р. в село Козацьке прибули «Марійка» з Іваном Паночком («Байдою») та Іваном Назаровцем («Тихолісом»). Тут вони викопали криївку і перевезли друкарську машинку й інше приладдя



Іван Назаровець - Тихоліс

для випуску підпільної літератури, а також необхідну зброю. Одна з родичок «Марійки», Наталія Антощенко, розповіла агенту, що криївка знаходилася у неї на подвір'ї, де й переховувалися оунівці. Також розповіла про зв'язки жителів села Пилипа Новака, Степаніди Скачкової, Надії Лук'яненко й інших із членами ОУН та про те, що у них зберігаються залишки підпільної літератури.

Зауважимо також, що «Тихоліс», перебуваючи на Сумщині, вирішив здійснити поїздку до російського Волгограда, куди мав адресу однієї вчительки, яка раніше працювала на Західній Україні. Він планував утворити і там підпільний осередок. Через виявлений «хвіст» від співробітників МГБ, був змушений перервати поїздку й приховано повертатися до села Козацького.

Втім, «Марійка» насправді виявилася агентом МГБ (ще з 1940 року!), була викрита співробітниками Служби Безпеки ОУН й ліквідована. Про її викриття, із свідчень заарештованих оунівців, стало також відомо МГБ.

Як і те, що підпілля ОУН після цієї історії відмовилося від використання родичів Москаленко для поширення діяльності в регіоні. У зв'язку із цим, УМГБ Сумської області здійснювалися заходи з виявлення знайомих «Марійки» та документування їх практичної діяльності з метою проведення арештів.

У червні 1952 року сумським УМГБ був встановлений колишній учасник оунівського підпілля, боєць УПА Іван Рижий, уродженець міста Кролевець. На той час він під прибраним прізвищем «Мірошніченко» проживав у Локоті Брянської області. Під час німецької окупації він жив у Кролевці, служив у місцевій поліції, а 1943 року виїхав за межі області. З 1943 по 1945 року був у відділі «Горняка», діяв на території Рівненської області. У липні 1952 року ще не було вирішено питання щодо його подальшої долі. Чекісти вирішували що робити: заарештувати чи намагатися завербувати в якості агента.

Серед заарештованих того часу згадувалися уродженці села Бистрик Кролевецького району Микола Кот та Микола Куліш, які під час німецької окупації служили у поліції. У 1943 році вони обидва виїхали до Рівненської області, де приєдналися до УПА. Кот був заарештований у рідному селі, а Куліш у Бродах, де жив за фіктивними документами на ім'я «Василя Довгих».

Для ознайомлення із роботою УМГБ Сумської області у квітні 1952 року до Києва викликався начальник відділу 2-Н майор Гринько з доповіддю про стан агентурно-оперативної роботи. Йому було надано відповідні вказівки щодо усунення недоліків у роботі відділення. Крім того, у травні 1952 року МГБ УРСР звернула увагу керівника Управління по Сумській області на погану організацію агентурної роботи по боротьбі з українськими націоналістами й вимагало вжити заходів щодо усунення недоліків.

Боротьба ОУН тим часом тривала й далі. Начальник 4 Управління МВД УРСР полковник Сараєв у довідці від 8 жовтня 1953 року про стан боротьби з ОУН наводив дані, що всього на території Сумської області на обліку по цій лінії перебуває 98 осіб. Заарештовано ж у 1953 році було двох. Серед актуальних розробок сумських чекістів згадувалася робота проти жителя Охтирки Івана Мешка, одна з сестер якого, Катерина Логуш – «Верещака» (дівооче прізвище – Мешко) була провідником підпілля ОУН на Півдні України (зокрема й у Криму), а інша – Віра Худенко – утримувачем конспіративної квартири Крайового Проводу ОУН Південноукраїнських земель під час німецької окупації.

Юрій Щур, кандидат історичних наук, керівник науково-дослідницького проєкту "Повернута спадщина"

«РОСІЙСЬКА КУЛЬТУРА — ЦЕ НЕ ЧАЙКОВСЬКИЙ ЧИ ПУШКІН, А ЗГВАЛТУВАННЯ І ТОРТУРИ»

«Росіяни використовують воєнні злочини як метод ведення війни» — Нобелівська лауреатка Олександра Матвійчук

Текст: Анастасії Рінгіс

Те, що Центр Громадянських свобод та його засновниця Олександра Матвійчук у 2022 році отримали Нобелівську премію миру - майже не здивувало громадянське суспільство України. Скоріше, ця подія була сприйнята як закономірний збіг обставин. Бо Олександра та її організація захищали права майданівців під час Революції Гідності 2013-2014 років, боролися за звільнення десятків військовополонених з російського полону. Однією з найвідоміших справ Олександри було звільнення українського режисера Олега Сенцова, який провів п'ять років у російській в'язниці.

Сьогодні робота Центру та її голови зосереджена на документуванні воєнних злочинів, скоєних росіянами проти цивільного населення України. Від початку війни організація спільно з мережею партнерів задокументувала понад 70 тисяч таких випадків.

Біль українського народу - це її щоденна робота, як і комунікування цієї роботи на глобальному рівні.

З 3 червня по 9 червня вона буде працювати в Канаді (Оттава, Монреаль, Торонто, Вінніпег)і. Заплановано більш ніж 30 заходів: в Парламенті, комітетах, у Міністерстві закордонних справ Канади, зустрінехся з правозахисними організаціями та окремо з бізнес-спільнотою.

Робота Олександри відзначена численними нагородами, в житті вона скромна і чуйна, готова пояснити кожному, як порушення прав людини в одній країні може вплинути на глобальний світовий порядок.

Ми хотіли б зрозуміти, як зараз працюють правозахисники в Україні зараз?

Наша мережа «Трибунал для Путіна» налічує понад сотню штатних працівників по всій країні. В основному наші співробітники працюють у звільнених регіонах. Наприклад, у Київській області ми бачимо, що хоча росіяни пробули там лише кілька тижнів, ми все ще документуємо злочини, працюємо зі свідками та жертвами, збираємо свідчення в цьому регіоні, який перебував під окупацією. У кожному селі ми знаходимо жертви, катівні, місця масових поховань. Все це свідчить про те, що росіяни використовують воєнні злочини як метод ведення війни.

Тобто ці події не є результатом надмірного насильства з боку бойовиків, а є свідомими злочинами проти цивільного населення?

Ми документували катування в Криму та у Східній Україні протягом останніх 8 років, а зараз документуємо на деокупованих територіях. Все це вказує на те, що росіяни інструментують біль. Вони намагаються зламати опір і окупувати країну за допомогою неймовірного болю, який завдають цивільному населенню. Вони навмисно завдають болю, щоб люди втратили сили чинити опір.

Як притягнути всіх винних до відповідальності? Що має зробити для цього міжнародна спільнота?

Жах, з яким ми зараз стикаємося



Олександра Матвійчук

в цій війні, яку Росія розв'язала проти України, є прямим наслідком десятиліть безкарності. Згадаймо, що російські військові скоїли жахливі злочини в Чечні. Вони стирали з лиця землі цілі житлові райони та проводили етнічні чистки серед цивільного населення. Згвалтування, вбивства і катування цивільного населення також були широко розповсюджені. Такі ж злочини були скоєні росіянами в Грузії, Лівії, Сомалі, Сирії та інших країнах світу.

Вони ніколи не були притягнуті до відповідальності. І це змусило їх повірити, що вони можуть робити все, що завгодно. Це стало частиною російської культури. Російська культура - це не Чайковський чи Пушкін, а згвалтування і тортури. Це культура безкарності: «Я можу робити з людиною все, що завгодно, тому що єдине, що має значення - це сила». У цьому контексті це не війна двох країн, це війна двох систем - авторитаризму і демократії. Саме зараз, у цій війні, росіяни намагаються переконати світ, що демократія, верховенство права та права людини - це фіктивні цінності, бо вони нікого не захищають під час війни, а єдине, що має значення - це сила. І ми маємо на це реагувати не лише заради українців, а й заради всього світу. Ми повинні довести, що демократія працює і що справедливість можлива, навіть якщо вона відтермінована в часі. Тому ми повинні зробити все, щоб зупинити цикл безкарності і притягнути до відповідальності Путіна, Лукашенка та інших російських воєнних злочинців.

А також усіх солдатів, полковників та офіцерів, які вчинили ці жахіття.

Це дуже важливий момент, тому що вони не повинні ховатися за абстрактним образом Путіна. Не Путін бив вагітну жінку, у якої я брала інтерв'ю, яка благала не бити її, бо вона чекала дитину, а їй сказали, що її дитина не має права народитися через її проукраїнські погляди. Всі ці звірства були скоєні конкретними людьми, тому вони повинні нести відповідальність в тій же мірі, що і Путін і вище військове командування Російської Федерації, еліта.

Олександро, ми вражені вашою стійкістю. Документування злочинів - це ваша щоденна робота.

Як ви з нею справляєтеся? Де знаходите підтримку?

Я займаюся документуванням воєнних злочинів останні 8 років. До початку повномасштабної війни я працювала з українцями, які пройшли через полон. Це страшні історії: вбивства, згвалтування, людей закривали в дерев'яних контейнерах, катували електричним струмом, всіляко принижували, обрізали нігті, змушували писати власною кров'ю. Але навіть я, яка останні 8 років працюю в правозахисному секторі, не була готова до такого рівня жорстокості.

Я не знаю, як взагалі можна бути до цього готовим, особливо якщо ти людина з підвищеною емпатією. Особисто я почала працювати в правозахисному секторі через емпатію, тому що хотіла допомагати людям і боротися за справедливість. Перші кілька місяців я забороняла собі рефлексувати над своїми почуттями. Журналісти запитували мене, яка з історій шокувала мене найбільше, а я відповідала, що не дозволяю собі думати про це, бо не знаєш, як відреагуєш, а людям потрібна допомога, а не твої сльози. Перші кілька місяців я була сповнена люті.

Коли ми слухали вашу Нобелівську промову, ви сказали таку фразу: «Ми повинні відновити важливість прав людини». Чому ви вважаєте, що вони втратили своє значення? Що Ви мали на увазі?

Чесно кажучи, треба визнати, що весь цивілізований світ і всі країни, які називають себе розвиненими, десятиліттями закривали очі на порушення прав людини в Росії. Росія переслідувала власне громадянське суспільство, ув'язнювала журналістів, вбивала активістів, розганяла мирні демонстрації. Паралельно з цим, протягом десятиліть російські військові скоювали воєнні злочини, а Росія використовувала війну як метод досягнення геополітичних інтересів у різних країнах світу. І як на це реагував цивілізований світ? Ніяк. Навіть ті країни, які називали себе демократичними, продовжували тиснути руку Путіну і вести бізнес як зазвичай. Вони продовжували будувати «Північний потік-2» навіть під час окупації Криму та частини Луганської і Донецької областей. Таким чином, вони змусили Путіна повірити, що цінності прав людини є фіктивними не лише для нього, але й для них самих, оскільки Путін бачив, що ці права не захищаються. І саме тому не були почуті голоси наших правозахисників з нашого регіону, коли ми говорили про те, що країна, яка системно порушує права людини, є загрозою не тільки для власних громадян, але й для всього світу. І Росія - яскравий тому приклад.

І що нам потрібно робити зараз?

Нам потрібно почати приймати політичні рішення, засновані на захисті прав людини. Не на основі виключно економічних, безпекових чи політичних інтересів, а на основі цінності прав людини. І навіть якщо

окремі країни роблять це у своїй внутрішній політиці, вони також повинні робити це в міжнародній політиці, демонструючи таку ж лояльність до цінності прав людини в міжнародній політиці. І це те, чого ми не бачимо, тому що ситуація зайшла надто далеко. І ті державні лідери, які сподівалися, що проблеми якимось чином зникнуть, починають розуміти, що проблеми самі по собі не зникнуть, що вони стають все більш і більш загостреними, і що їх вирішення неминуче.

У своєму виступі ви говорили про архітектуру нового світового порядку. Поясніть трохи, як ви її бачите?

Ми живемо в ілюзії, що у нас є міжнародна світова система миру і безпеки, яка здатна когось захистити. Яскравий приклад - Україна, там ніхто не захищений. Візьмемо день, коли Генеральний секретар ООН приїхав до Києва, щоб зустрітися з президентом Зеленським, російська ракета влучила в житловий будинок і вбила журналістку Віру Гирич у її власній квартирі.

Або евакуація з «Азовсталі» під гарантіями ООН та Міжнародного Червоного Хреста, медика Вікторію Обідіну, яку розлучили із чотирирічною донькою та кинули до фільтраційного табору. І виходить, що ми живемо у світі, в якому захист прав людини і гарантія безпеки належить не від міжнародного права і архітектури міжнародних організацій, а від того, чи живеш ти в країні з могутнім військовим потенціалом, чи належить твоя країна до якогось потужного блоку, чи має вона ядерну зброю. І це дуже небезпечний світ для життя. Якщо підтримувати цю логіку, то легко передбачити, в якому напрямку розвиватиметься людство, бо тоді уряди почнуть інвестувати не в охорону здоров'я, не в освіту, не в якийсь соціальний захист чи вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, бідність чи соціальна нерівність, а вкладатимуть гроші в зброю, в тому числі ядерну зброю. І такий розвиток подій є дуже небезпечним. Тому нам потрібно почати ремонтувати систему.

Сьогоднішня система була побудована в минулому столітті після Другої світової війни країнами-переможцями, які заклали в цю систему невиправдані особисті преференції, чим і користується Росія зараз.

Ми іноді читасмо ваш Твіттер і бачимо, що ви висвітлюєте порушення прав людини в Афганістані, Африці та інших частинах світу. Я завжди дивуюся, звідки у вас стільки сил і розуміння ситуації.

Ми живемо в дуже взаємопов'язаному світі, і свобода - це єдине, що робить наш світ безпечнішим. І наше майбутнє також залежить від того, чим закінчиться боротьба за людську гідність в Ірані та інших країнах світу, де в цей самий момент люди борються за свою свободу. Є багато речей, які не обмежуються національними кордонами, солідарність і свобода є одними з таких речей.

ЯНГОЛИ НА КАХЛЯХ З ПАЛАЦУ ІВАНА МАЗЕПИ В БАТУРИНІ

Спеціально для «Гомону України»



Іл. 1. Цитадель батуринської фортеці з гетьманською резиденцією XVII ст., реконструйовані 2008 р. на базі археологічних даних. Фото з вебсайту Національного заповідника «Гетьманська столиця». Знімок зали з кахляною піччю В. Мезенцева.

**Проф. Зенон Когут (КІУС),
Д-р Володимир Мезенцев (КІУС),
Юрій Ситий (Заповідник
«Гетьманська столиця»)**

Великомасштабна агресія росії проти України призупинила розкопки у м. Батурині Чернігівської обл., які

Торонтському відділі КІУС (<https://tinyurl.com/ypx3tdx2>). Колишній директор КІУС, видатний історик гетьман-



Іл. 2. Бронзова статуя І. Мазепи на пам'ятнику «Гетьмани. Молитва за Україну» в Батурині. Скульптори Микола та Богдан Мазури, 2009 р. Світлина В. Мезенцева.

проводили щоліта українські й канадські археологи та історики в 1995-2021 рр. Однак учасники проекту дослідження історії та культури цієї столиці козацької держави в Канадському інституті українських студій (КІУС) Альбертського університету в м. Едмонтоні, його відділі м. Торонто і Національному історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця» продовжили вивчення важливих артефактів, знайдених археологами у Батурині в попередні роки.

Батуринський проєкт адмініструється Центром українських історичних досліджень ім. Петра Яценка при

ської держави проф. Зенон Когут є засновником і академічним дорадником проєкту. Його виконавчим директором є д-р Володимир Мезенцев (КІУС, Торонто). Керівником Батуринської археологічної експедиції є співробітник заповідника «Гетьманська столиця» у Батурині археолог Юрій Ситий.

Дотепер російські повітряні напади та диверсії щасливо оминули Батурин. Там збереглися реконструйовані цитадель, палаци гетьманів і церкви XVII-XIX ст. та усі музеї старожитностей і експонати (іл. 1, 2). Незважаючи на тяжкі умови воєнного часу, музеї та історичні пам'ятки

заповідника «Гетьманська столиця» активно відвідують екскурсанти з України.

1669 р. Батурин обрали столицею козацької держави. Місто найбільше процвітало за правління маєстатного гетьмана європейської освіти й виховання Івана Мазепи (1687-1709 рр., іл. 1, 2, 4). Тоді його столиця і країна козаків були відомі далеко на Заході. Гетьман сприяв поширенню європейських культурних впливів у Батурині.

1708 р. І. Мазепа в союзі зі Швецією повстав проти утисків автономії та самоврядування козацької України царом. Того ж року Петро І кинув царське військо проти повсталого Батурина, яке зрадою вдерлось до фортеці. Задля помсти непокірному гетьману та покарання його столиці за антимосковський виступ нападники масово стратили полонених козаків і вирізали усіх мирних мешканців, разом до 14 тис. батуринців, пограбували й спопелили місто та вивезли цінності до росії.

Гетьман Кирило Розумовський (1750-64 рр.) відбудував і заселив зруйнований Батурин та призначив його знову головним містом козацької держави незадовго до її ліквідації російською імперією 1764 р. У період бездержавності України колишня гетьманська столиця все більш підупадала й перетворилась на аграрне містечко за совєтської влади.

У самостійній Україні держава здійснює програму урбанізації та відродження Батурина. Завдяки активній діяльності заповідника «Гетьманська столиця» там зберігаються, досліджуються і реставруються пам'ятки зодчества XVII-XIX ст., створено п'ять музеїв, величні скульптурні монументи і меморіали, що прославляють козаччину, І. Мазепу та інших гетьманів, вшановується пам'ять жертв московської

навали 1708 р. (іл. 1, 2).

За Нового часу в Україні, як і сусідніх європейських країнах, печі (груби), складені з керамічних полив'яних і теракотових (без покриття емаллю) кахлів, були звичайними пристроями для опалення та окраси інтер'єрів житлових приміщень (іл. 1, 9). У Батурині виробництво пічних кахлів високо розвинулось за гетьманування І. Мазепи. Вони оздоблені переважно рослинними і геометричними рельєфними орнаментами та рідше зображеннями козаків, європейських воїнів, янголів, тварин, міфічних істот і гербів. Технічний та художній рівень кахлів Мазепиної столиці наближався до якісної архітектурної майоліки найстарших і найзначніших центрів Геть-

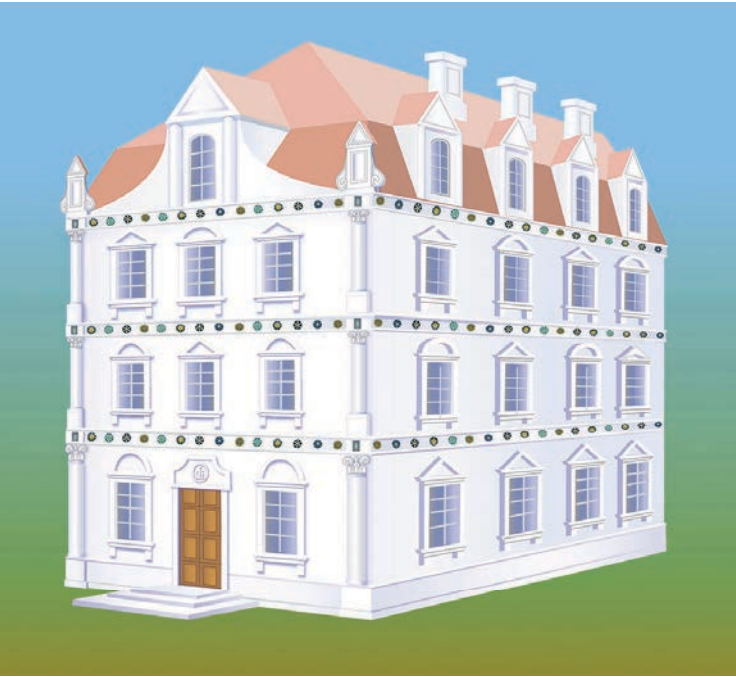
манщини – Києва й Чернігова.

Перед 1700 р. І. Мазепа спорудив і прикрасив свою амбітну головну муровану резиденцію на батуринській околиці Гончарівка (іл. 4). Його палац пограбувало й спалило російське військо під час розорення Батурина у 1708 р. Розкопки залишків того палацу виявили уламки найбільш розкішно декорованих пічних кахлів біля 30 різновидів. Вони вважаються цінними зразками керамічного мистецтва України кінця XVII ст. Їх виготовили найкращі кахлярі козацької держави, яких гетьман запросив з Києва.

Серед розмаїтих пічних кахлів з археологічних дослідів решток палацу Гончарівки є чимало фрагментів прямокутних поясних виробів з майстерними рельєфами

Іл. 3. Гарно ілюстрований науково-популярний буклет авторів цієї статті, опублікований Видавництвом «Гомін України» 2023 р.





Іл. 4. Багато декорований керамічними г'лазурованими деталями мурований палац І. Мазепи на Гончарівці до розорення 1708 р. Гіпотетична реконструкція В. Мезенцева, комп'ютерна графіка С. Дмитрієнка.

стилізованих голів янголів з розпростертими крилами, які дотепер недостатньо вивчалися. Найдорожчі кахлі вкриті білою, жовтою, брунатою, бірюзовою і темно-синьою (тло) глазур'ю, а дешевші є теракотові. Нерідко тільки передні фасади груб будували з полив'яних кахлів, а бічні – з теракотових.

На цих кахлях хлопчачі обличчя янголят мають помітно опуклі щоки, виділене підборіддя та масивний ніс (іл. 5-8, 10-11). Довге золо-

ближчі до іконографічних (іл. 6). На нижніх кутах кахлі оздоблені стилізованими рельєфними лілеями.

Дослідники промальовували контури рельєфів виявлених фрагментів кахлів і підготували гіпотетичні реконструкції цілих полив'яних поліхромних та теракотових екземплярів з описаною композицією техніками фотоколлажу та комп'ютерної графіки (іл. 7, 8, 11). Також цим методом уявно відтворено чільний фасад верхнього яру-



Іл. 7. Фотоколаж цілої пічної полив'яної поліхромної кахлі з янголом С. Дмитрієнка на основі знімків В. Мезенцева.

таве волосся злегка в'ється і нагорі та внизу закручено кулькоподібними кучерями. Німби над головами відсутні. З боків та здолу голови оточені півкільцем крил, як віялом, з білих пер. На деяких знайдених уламках кахлів образи янголів більш вдалі художньо, реалістичні, миловидні, індивідуальні та

су найдорожчої глазурованої різнобарвної кахляної печі Мазепиного палацу на Гончарівці (іл. 9). Використані знайдені серед його залишків уламки квадратних лицьових, прямокутних карнизних і вінчаючих пічних кахлів з вибагливими рельєфними рослинно-квітковими візерунками за стилістикою україн-

Іл. 8. Ціла поясна кахля із зображенням янгола, розписана різнобарвною емаллю. Гіпотетична реконструкція технікою комп'ютерної графіки С. Дмитрієнка.



ського бароко, розписані білою, жовтою, бірюзовою і блакитною емаллю на темно-синьому фоні з коштовного імпортного кобальту. Горизонтальний фриз з поясковими кахлями з янголами і кутовими лілеями згодом розміщено під карнизом на завершенні груби для кращого огляду. Надрукована тут кольорова реконструкція допоможе читачам уявити вигляд найошатнішої кахляної печі зруйнованої головної резиденції І. Мазепи у його столиці. Цей ogrivальний пристрій був важливою окрасою її інтер'єру, можливо, парадної зали для офіційних прийнять, нарад та бенкетів.

Гадаємо, що після спорудження дорогих кахляних печей Мазепиною мастку на Гончарівці київськими майстрами вони, чи залучені місцеві кахлярі, виготовляли копії дешевших теракотових кахлів з рельєфами янголів для збуту козакам чи міщанам для оздоблення груб їхніх хат на фортеці та околицях Батурина (іл. 10, 11). За авторитетним прикладом такого декору прегарного палацу гетьмана цей мотив поширився в облицюванні кахляних печей населення Мазепиної столиці на початку XVIII ст. до її розгрому 1708 р.

Найближчими аналогіями кахлям з янголами Батурина є такі вироби XVII-XVIII ст., знайдені археологами у Києві. В ході розкопок останнього виявили також уламки керамічних полив'яних різнокольорових тарелів і блюд того часу з малюнками й гравіруванням стилізованих голів янголів.

Найбільше зображень голів янголів з двома крилами обабіч бачимо на гравюрах стародруків, виданих у Києві та Чернігові в другій половині XVII – на початку XVIII ст., особливо за каденції І. Мазепи. Їхні образи увінчують чотири дизайни родового герба гетьмана на гравюрах 1691, 1696, 1697 і 1708 рр. Декоратори кахлів Гетьманщини часто запозичували сюжети, композиції та орнаменти з українських і західних гравюр, передусім з книжкових ілюстрацій.

Рельєфи голів двокрилих янголів розміщені на кутах срібної позолоченої оправи Євангелія 1701 р. та на коштовній шаті ікони Божої Матері Дігтярівської рубежу XVII-XVIII ст., фундованих І. Мазепою (іл. 12).

У заповіднику «Гетьманська столиця» в Батурині виставлена раритетна ікона Богородиці з Христом-Немовлям (іл. 13). Вона, вірогідно, датується Мазепиним часом і могла належати цьому гетьману. На її кутах вирізьблені та розмальовані горельєфи чотирьох голів янголят без



Іл. 5. Половина керамічної полив'яної кахлі з зображенням янгола від облицювання печі Мазепиного палацу на Гончарівці. Знімок В. Мезенцева, графічна промальовка рельєфу С. Дмитрієнка. Усі кахлі, знайдені у Батурині, зберігаються в Музеї археології та фондах заповідника «Гетьманська столиця».

німбів зі стилізованими розставленими крилами у бароковому дусі з народним колоритом. Їхні дитячі обличчя досить реалістичні та усі індивідуальні. Округлі рум'яні

крилами з обличкування грубо осідку І. Мазепи на Гончарівці та осель мешканців фортеці й околиць Батурина свідчать про популярність цього сюжету в світському і



Іл. 6. Фрагменти г'лазурованої кахлі з образом янгола від оформлення груби покоїв І. Мазепи на Гончарівці. Світлина В. Мезенцева, промальовка рельєфу С. Дмитрієнка.

щоки неприродно збільшені, як спостерігаємо на кахлях з тим мотивом гончарівської вилли.

Численні датовані українські гравюри, срібні оправа Євангелія та шата ікони і описані кахлі з репрезентаціями голів янголів з двома

релігійному мистецтві козацької держави за його правління. Правдоподібно, гетьман полюблив і сам замовляв передати їхні образи на своїй геральдичній емблемі в ілюстраціях видань Києва і Чернігова, на фундованих ним творах металопластики і піч-

Іл. 9. Чільний фасад верхнього ярусу найошатнішої г'лазурованої поліхромної печі, прикрашеної фризом кахлів з янголами, Мазепиного палацу на Гончарівці до 1700 р. Гіпотетична реконструкція і комп'ютерна графіка С. Дмитрієнка.





Іл. 10. Половина теракотової кахлі з рельєфом янгола від обличкування груби гетьманського осідку на Гончарівці. Знімок В. Мезенцева, графічна промальовка С. Дмитрієнка.

них кахлях головної столичної ставки.

Як відомо, у юнацькі роки І. Мазепа служив, навчався й подорожував у Польщі, Німеччині, Голландії, Франції та Італії в середині XVII ст. і захоплювався європейським мистецтвом, літературою й культурою. Він міг широко використовувати зображення янголів-путті ренесансної традиції як данину розповсюдженій тоді на Заході та у Києві мистецькій моді й про-яв його європейської культурної орієнтації.

Ймовірно, І. Мазепа доручив професійному графіку

розведеними крилами, розписаними різнобарвною глазур'ю (іл. 14). Після підризу собору більшовиками у 1941 р. кілька уцілілих плит та їхніх уламків перенесли з його руїн до сховищ Національного заповідника «Софія Київська».

Загалом дизайни янголів на вставках Успенського лаврського собору схожі на такі на значно менших кахлях з груб палацу Гончарівки (порівняй іл. 5-8, 14). Однак набір і розподіл кольорів емалі на фасадних аплікаціях дещо відмінний. Їх також вирізняють німби за головами янго-

сивні, дбайливо й детальніше передані та на деяких зразках миловидні та своєрідні. Щокі янголів опуклі доволі гіпертрофовано, більш, ніж на гончарівських кахлях з цим мотивом.

Описані фасадні керамічні прикраси головного храму Києво-Печерської лаври містять найбільш довершені, художні, образні й колоритні репрезентації янголів у мистецтві майоліки і декоративній скульптурі козацької держави (іл. 14). Ці київські твори XVIII ст. виразно відображають віяння європейського гуманізму та мистецтва Відродження і бароко. Але, виготовлені у післямазепинський період, вони не могли бути взірцями київським і батуринським майстрам пічних кахлів до зруйнування гетьманської столиці 1708 р.

Розглядуваний мотив янголів без тіла лише з головою і двома розправленими крилами не був прийнятий у православній іконографії Візантії та Київської Русі. Він виник у сакральному мистецтві Відродження Італії в XV ст. Звідти янголи-путті («putti» італійською мовою) як релігійний символ і все частіше як суто орнаментальний елемент разом зі стилістикою Ренесансу, маньєризму, бароко та рококо розповсюдились у культовій і світській скульптурі та малюванні цілого християнського світу в XVI-XVIII ст. Тоді цей сюжет поширився переважно через Польщу в Україну. Він набув популярності у скульптурному й малярському декорі костелів, православних церков, монастирів, замків, палаців, надгробків, а також в іконописі, світському живописі, книжковій графіці, художніх метали та кераміці західноукраїнських земель і козацької держави.

У XVI – першій половині XVII ст. запрошені італійські скульптори та маляри перенесли цей мотив до мистецтва Галичини, Волині та Києва за польського панування. З того часу київські кахляри



Іл. 11. Ціла теракотова кахля з декору печі гончарівської резиденції І. Мазепи та жител козаків чи міщан фортеці та околиць Батурина. Фотокопак С. Дмитрієнка на основі світлини В. Мезенцева.

могли взоруватися на горельєфи й малюнки путті за стилем пізнього Відродження, які відомі в інтер'єрах Успенського лаврського і Софійського соборів, а також на їхні зображення на західних й українських барокових

чісок та крил путті знаходимо у скульптурному опорядженні костелів і елітних надгробків Польщі, Західної України та Італії Нового часу. Їхні скульптури впливали на трактування цього сюжету на пічних кахлях Польщі та Ук-



Іл. 12. Фрагмент срібної позолоченої шати ікони Богородиці Дігтярівської з рельєфом янгола рубежу XVII-XVIII ст. Скарбниця Національного музею історії України в Києві. Фото О. Ковалевської.

кієво-чернігівської художньої школи намалювати оригінал-дизайн кахлі з янголом. Гетьман міг також надати йому взірці з українських чи західних гравюр, книжкових ілюстрацій або живопису зі своїх придворних добірних бібліотеки й збірки картин у Батурині. На основі графічного оригіналу, можливо, різні київські кахляри з деякими відхиленнями вирізьбили мінімум чотири дерев'яні матриці для відтискання рельєфних глиняних кахлів та не ідентично розписали їх поліхромною поливою (іл. 5-8, 10, 11).

У другій-третьій чверті XVIII ст. завершення фасадів Успенського собору Києво-Печерської лаври оздобили масивними прямокутними керамічними вставками з барельєфами голів янголів з

лів, які притаманні ликам святих у православній іконографії. На тих плитах собору барельєфи стилізованих облич і кучерів більш ма-

Іл. 14. Керамічна майолікова поліхромна вставка з барельєфом янгола XVIII ст. з оздоблення фасаду Успенського собору Києво-Печерської лаври, підірваного у 1941 р. Фонди Національного заповідника «Софія Київська». Фото В. Мезенцева.



Іл. 13. Ікона Богоматері з Христом-Немовлям та горельєфами янголів XVII ст. Національний заповідник «Гетьманська столиця». Знімок В. Мезенцева.

гравюрах, ілюстраціях стародруків, католицьких іконах, європейських світському живописі, торевтиці та інших художніх імпортах.

Можна гадати, що вони також були обізнані з пічними кахлями Польщі й тим більш Правобережної України під управлінням Речі Посполитої. На користь цього говорить схожість репрезентації путті на українських і польських кахлях XVI-XVIII ст. Зокрема, кахлі Польщі того часу звичайно мають рельєфи стилізованих повнощокіх янголів, переважно без німбів, з обличчями та крилами, вкритими білою поливою на кобальтовому тлі, подібно до забарвлення таких оздоб печей палацу Гончарівки (порівняй іл. 5-9, 15).

Аналогічні дизайни і прийоми орнаменталізації голів, за-

раїни. В XVI-XVIII ст. прототипами чи взірцями кахлярам могли служити численні різьблені кам'яні, тинькові й дерев'яні розмальовані горельєфи путті здебільше у реалістичній манері в уборі костелів і поховальних споруд. Тут надруковані приклади такої ранньомодерної скульптури м. Кракова, Риму та м. Флоренції (іл. 16-18).

Розглянуті у статті кахлі з янголами є одними з кращих і репрезентативних творів декоративно-ужиткової кераміки Батурина періоду його найвищого піднесення за І. Мазепи та Гетьманщини взагалі (іл. 5-11). Глазуровані різнобарвні кахлі походять з найдорожчих і найшатніших печей його головної столичної резиденції та свідчать про її багатство й вишукане художнє оформлення. Вони є рідкісними реліктами ще



Іл. 15. Керамічна полив'яна пічна кахля із зображенням путто XVII – початку XVIII ст. Національний музей Кракова. Світлини з Польщі та Італії В. Мезенцева.

недостатньо вивченого палацового вбрання володарів козацької держави XVII ст. Ці артефакти дозволяють судити про культуру побуту, спосіб життя і артистичні уподобання І. Мазепи й мешканців фортеці та околиць Батурина і рецепцію ними стимулюючих мистецьких мод Києва і Заходу. Таким чином, дослідження сюжетних кахлів з розкопок Бату-

там запанували привозні пічні кахлі, розписані світськими сценами й орнаментами двоколірною поливою у модному тоді голландському стилі, без українських і релігійних мотивів.

* * *

Автори статті більш детально розглянули образи янголів на кахлях, знайдених у гетьманській столиці, та

та у Видавництві КІУС в Едмонтоні (тел.: 780-492-2973, email: cius@ualberta.ca). На вебсайті того видавництва буклети можна замовити онлайн (<https://www.ciuspress.com/product-category/archaeology/?v=3e8d115eb4b3>). Їхню публікацію фінансували Фондація «Будучність» (голова ради директорів Роман Медик) та Дослідний Інститут «Україніка» (президент мір Орест Стеців, виконавчий директор Ліги Українців Канади) у Торонто.

2023 р. в авторитетному журналі *Archaeology* Археологічного інституту Америки вийшла важлива англomовна стаття про Батурин як bastion козацької незалежності та культури, його розорення російським військом та цікаві знахідки там українських і канадських археологів



Іл. 16. Реалістичний різьблений мармуровий горельєф ренесансного путто з інтер'єру костелу свв. Петра і Павла у Кракові (1619 р.).

З вдячністю відзначимо добродіїв, які пожертвували на Батуринський проєкт у 2022-24 рр.: Оленка Негрич, д-р Юрій Іванчишин, Мирон та Олена Дилинські, д-р Ернест Еващук, Орест і Тетяна Джулинські, Володимир та Христина Кудрики, проф.

Науковці звертаються до українських організацій, фондаций, компаній і благодійників з проханням надати підтримувати історико-археологічні студії Мазепиної столиці та публікацію їхніх результатів. Канадських громадян ласкаво просимо надіслати чеки з пожертвами на адресу: **Ucrainica Research Institute, 9 Plastics Ave., Toronto, ON, Canada M8Z 4B6**. Просимо виписати Ваші чеки на: **Ucrainica Research Institute (memo: Baturyn Project)**.

Мешканцям США пропонуємо надіслати пожертви до канцелярії Фонду Катедр Українознавства за адресою: **Ukrainian Studies Fund, P. O. Box 24621, Philadelphia, PA 19111, USA**. Будь ласка, виписіть Ваші чеки на: **Ukrainian Studies Fund (memo: Baturyn Project)**. Ці українські установи надішлють канадським і американським громадянам відповідні офіційні посвідки для сплату податків. Усім установам і приватним жертводавцям буде висловлено



рина допомагає висвітлити яскраву культуру столиці козацької України та її розвій у сфері європейської християнської цивілізації.

Тотальне знищення російським військом Мазепиної твердині з її захисниками і цивільним населенням у 1708 р. трагічно перервало життя міста на півстоліття. Разом з важливими художніми ремеслами там завмерло й місцеве виробництво кахлів. У період відбудови Батурина гетьманом К. Розумовським у другій половині XVIII ст.

їхні аналогії в гарно виданому багатоілюстрованому науково-популярному буклеті *Янголи у декорі палацу Івана Мазепи в Батурині: за матеріалами розкопок* (Торонто: Видавництво «Гомін України», 2023, 40 стор. українською мовою, 49 кольорових ілюстрацій) (іл. 3). Цей дванадцятий випуск та раніші брошури батуринської серії можна придбати у канцелярії Крайової Управи Ліги Українців Канади в Торонто за \$10 кожний (тел.: 416-516-8223, email: luc@lucorg.com)

Іл. 18. Стилiзований дерев'яний розмальований барельєф путто, вирізьблений на рамі картини Луки Синьореллі «Коронація св. Діви Марії» (1500 р.). Замок св. Янгола у Римі.



Іл. 17. Реалістичні мармурові горельєфи ренесансних путті з убору базилік Риму та Флоренції (внизу).

(<https://www.archaeology.org/issues/522-2309/features/11638-ukraine-baturyn-cossack-capital>).

Від 2001 р. поспіль Батуринський українсько-канадський проєкт спонсують КІУС та Дослідний інститут «Україніка». У 2021-23 рр. Вічний фонд д-р Богдана Стефана Запутовича і д-р Марії Грицайко-Запутович при КІУС підтримав проєкт щедрими грантами. Фонд Катедр Українознавства в Нью-Йорку щорічно надає субсидії на цю ціль.

У 2023-24 рр. дослідження історії та культури Батурина і підготовку публікацій підтримали дотаціями Дослідний інститут «Україніка», Крайова Управа Ліги Українців Канади (голова Борис Михайлець), Ліга Українців Канади – відділ у Торонто (голова Микола Литвин), Крайова Управа Ліги Українок Канади (голова Галина Винник), торонтський відділ Ліги Українок Канади (голова Наталя Попович), Кредитова спілка «Будучність» (головна управителька Оксана Процюк-Чиж), Українська кредитова спілка (головний управитель Тарас Підзамецький), Фондація «Прометей» ім. Стефанії Швед та Степана Онищука (голова Міка Шепард) і «Benefaction Foundation» у Торонто.

Віктор Палис, Роман і Дарія Пількови, Євгенія Мельничук, Микола Латишко, Наталя та Іван Ємці, Тамара Ботюк (Торонто), д-р Юрій та Оріся Лисики (Ошава, Онтаріо), Марта Олійник



(Монреаль) і д-р Марія Грицеляк (Парк-Рідж, Іллінойс).

У липні плануємо відновити розкопки в Батурині, якщо воєнна ситуація дозволить. За усіх обставин, українські та канадські історики і археологи продовжать дослідження, публікації та публічні доповіді з історії та культури гетьманської столиці.

Від початку повномасштабної війни росії проти України Чернігівська обласна державна адміністрація припинила фінансування Батуринського археологічного проєкту. Його продовження тепер можливе тільки коштом української діаспори у Канаді та Америці.

подяку в публікаціях та публічних лекціях, пов'язаних з проєктом.

Додаткову інформацію про Батуринський проєкт можна отримати від д-р Володимира Мезенцева (тел.: 416-766-1408, email: v.mezentsev@utoronto.ca). Щиро дякуємо українцям Канади і США за щедру багаторічну підтримку досліджень старожитностей столиці козацької України та розуміння важливості зберегти її національну культурну спадщину та історичну пам'ять, які фальсифікує й нищить імперія зла.

Проф. Зенон Когут, Д-р Володимир Мезенцев, Юрій Ситий

ЧЕРГОВИЙ ЗЛОЧИН КРЕМЛЯ

25 травня – 315 років від дня зруйнування російськими військами Чортомлицької Січі, заснованої козаками влітку 1652-го року на правому березі Чортомлицького рукава Дніпра (біля села Капулівка на Дніпровщині) на острові Чортомлик (або Базавлук).

З початком Північної війни (1700-1721 років) російська влада залучала запорожців до бойових дій проти шведів. Після козацької ради, що відбулася в березні 1709 року, кілька тисяч запорожців на чолі з кошовим отаманом Костем Гордієнком приєдналися до гетьмана Івана Мазепи та шведського короля Карла XII. Після цього, за наказом російського царя Петра I була споряджена каральна експедиція під командуванням полковника Яковлева, яку допомагав компанійський полковник Гнат Галаган, який добре знав навколишню місцевість.

Москалі нищили козацькі містечка й села, вирізали козацьку залозу в Переволочні. Захопити Січ сходу не вдалося, через що московські війська перейшли до облоги, яка тривала понад 10 днів.

25 травня 1709 року козаки на човнах відступили вниз по Дніпру. Галаган, апелюючи до «царського слова» пообіцяв тим, хто здасться в полон, зберегти життя. Через це важкопоранених козаків залишили на острові. Проте, москалі не дотримали обіцянки: стратили 156 полонених, зруйнували січову фортецю, спалили всі будівлі. Пізніше ворожі загони спустилися по Дніпру, знищуючи навіть тих козаків, які займалися промислами і у військових діях участі не брали.

Кошовий Степаненко у

листі до гетьмана Івана Скоропадського так описував ці звірства: «...по Галагановій та московській присязі товариству нашому голови обдирали, шиї на плахах рубали, вішали й інші тиранські смерті завдавали, яких і в поганстві, за стародавніх мучителів, не водилося: мертвих із домовин багатьох, не тільки тих, хто з товариства, але й мертвих ченців відкопували, голови їм відтинали, шкіру здирали й вішали».

Ті запорожці, яким пощастило врятуватися, заснували Кам'янську Січ. У 1712-му році переселилися на землі Кримського ханства.

Автор перекладів сучасною українською мовою «Літопису Руського» та «Слова о полку Ігоревім»

31 травня – 105 років від дня народження Леоніда Махновця, українського історика та перекладача

Леонід Махновець народився 31 травня 1919 року в селі Озера на Київщині. Походив із простої селянської родини, яка була «розкуркулена» у 1929 році. Закінчив філологічний факультет Київського університету імені Т. Шевченка (1947). В Інституті української літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР закінчив аспірантуру та за-



Леонід Махновець

хистив кандидатську дисертацію на тему: «Іван Франко як дослідник оригінальної української літератури XVI-XVIII ст.ст.». Працював науковим співробітником Державного музею Тараса Шевченка.

Безпідставно звільнений у 1973 році після підготовки наукової праці «Григорій Сковорода. Біографія». На основі архівних документів Леонід Махновець подав невідомі раніше факти до життя та творчості українського поета і філософа. Однак негативні висловлювання про царицю Катерину II спричинили звинувачення в «буржуазному націоналізмі» та інших гріхах.

Лише запрошення на викладацьку роботу до Гарвардського університету примусило владу трохи «пригальмувати». Відповідно, досліднику дозволили повер-

нутися до роботи в інституті. У 1966 році захистив докторську дисертацію з філології. Протягом 10 років вчений працював в Інституті археології, де досліджував історію українських літератури і культури, зокрема – часів Київоруської держави.

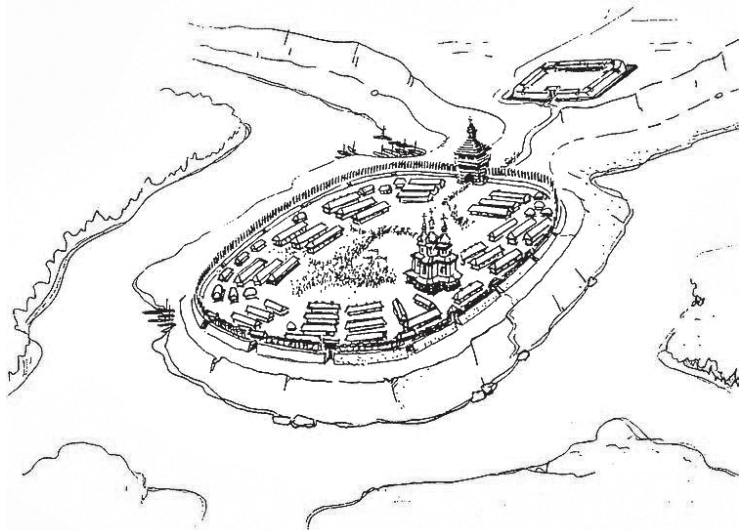
Автор понад 400 наукових статей та ґрунтовних досліджень з давньої і сучасної української літератури. Співавтор багатотомного видання «Історія української літератури» (1967), укладач біографічного словника «Українські письменники» (1960), перекладач і коментатор «Слова о полку Ігоревім» (1970). За підготовку і випуск «Літопису Руського» (1990), над яким працював понад тридцять років і окрасою якого стали детальні покажчики (іменно-особовий, геог-

рафічно-археологічно-етнографічний), генеалогічні таблиці та карти, удостоєний Державної премії УРСР імені Т. Шевченка (1990).

За спогадами дружини, Галини Соколовської: «Як почалася перебудова – не міг працювати. Не проминав жодного мітингу. 4 дні голодував зі студентами. Виголосив промову, яку закінчив Шевченковими словами: “Борітеся – поборете, вам Бог помагає!”». До сліз хвилювався під час проголошення Незалежності».

Помер Леонід Махновець 19 січня 1993 року. Перед тим протягом останніх років тяжко і невиліковно хворів.

Для підготовки текстів було використано матеріали Українського інституту національної пам'яті та відкритих інформаційних джерел.



Реконструкція Чортомлицької Січі В. Ленченка.
Фото - kalnysh.at.ua

«РОСІЙСЬКА КУЛЬТУРА — ЦЕ НЕ ЧАЙКОВСЬКИЙ ЧИ ПУШКІН...

➔ Закінчення з стор. 6

У своїй промові ви закликали пересічних громадян до дії. Якими можуть бути ці дії на підтримку прав людини? Що повинні робити люди?

Я завжди кажу дві речі. Перше: я розумію, що люди, особливо за кордоном, які хочуть допомогти Україні, можуть відчувати почуття безпорадності, тому що те, що вони можуть зробити, може виглядати досить скромно на фоні катастрофи війни. Але це не тому, що зусилля є скромними і неважливими, а тому, що виклик є надто серйозним. І я завжди пам'ятаю приклад з Майдану, банер з написом «Я - крапля в морі». Так, можливо, мої зусилля - це крапля, але ця крапля в океані. Я не можу зупинити війну, але без моїх зусиль нічого не зміниться. Можна називати війну війною, можна брати участь в акціях, писати петиції, зустрічатися з депутатами і чиновниками своєї країни, щоб вони підтримали Україну і надали їй наступальну

зброю. Цей вибір можна робити і в повсякденному житті, коли приходить платіжка і ти розумієш, що російський газ дешевший, але кажеш: «Ні, я готовий платити більше, бо свобода варта того, щоб за неї платити більше».

Ви отримали Нобелівську премію разом з представниками Росії та Білорусі. В Україні цей факт дуже бурхливо обговорювався. У цьому люди побачили спробу, об'єднано кажучи, сісти за стіл переговорів.

Коли бачиш заголовки новин про те, що Нобелівську премію присудили представникам, а далі йде список: Україна, Росія, Білорусь, це починає нагадувати старий радянський міф про братні народи. Хоча немає ніяких братніх народів, є одна нація, яка домінує, одна мова, яка домінує, одна культура, яка домінує. Але треба розуміти, що ця премія присуджується не країнам, а людям, які протягом десятиліть захищали права людини. Правозахисники з різних країн вибудовують горизонтальні зв'язки. Ці зв'язки здебільшого не-

видимі для нашого суспільства, але ми дуже тісно співпрацюємо протягом дуже тривалого часу. Якщо проводити якісь паралелі з радянськими часами, то це нагадало б мені гасло дисидентів «за вашу і нашу свободу». Це людська історія спільного опору спільному злу, яке знову намагається утвердитися в нашій частині світу. Я багато років працюю з російським «Меморіалом» і білоруською «Вясною». І в останні 8 років вони були одними з перших, до кого я постійно зверталася за допомогою у справах українських політв'язнів - до «Меморіалу». І вони ніколи мені не відмовляли. Багато хто допомагав мені з конкретними справами, навіть в умовах російського авторитарного режиму. Власне, саме тому вони і заборонені в Росії. Алесь Беляцький за ґратами. Тому що вони завжди називали війну війною, говорили, що окупація Криму - це злочин, і не просто говорили, а підкріплювали свою позицію активними діями. На жаль, таких у російському суспільстві меншість. Названі колеги виступають не лише проти авторитарного режи-

му, але й проти домінуючого в Росії наративу. Прикро, але більшість росіян підтримують війну, бо мають імперське мислення. Вони бачать російську велич у насильницькій реконструкції Російської імперії, що, звичайно, небезпечно для інших народів.

Як отримання Нобелівської премії змінило ваше життя? Чи з'явилося більше можливостей для просування інтересів України?

Одразу скажу, що ми не очікували, що отримаємо Нобелівську премію, і для нас це було великою несподіванкою. Ми не знали, що нас номінували. Тому ми не були готові до такого потоку уваги і цікавості. З одного боку, бути Нобелівським лауреатом - це окрема робота, з іншого боку, український голос правозахисників нарешті може бути почутий. Раніше нас чули в комітеті ООН з прав людини або на засіданні ОБСЄ, але явно не в тих залах, де приймаються політичні рішення. Однак Нобелівська премія миру дала нам можливість зробити голос правозахисників більш вагомим.

ОЛЕГ МЕДУНИЦЯ: «МИ МАЄМО ПОЗБАВИТИ УКРАЇНУ І СВІТ ЗАГРОЗИ, ЯКОЮ Є МОСКВА»

➔ Закінчення з стор. 3

боротьбу, політичну діяльність, ми створили різні організації, в тому числі міжнародні, які допомагали Україні отримати незалежність. Ми були ідейними натхненниками міжнародної боротьби з комунізмом та тоталітаризмом, коли створили Антибольшевицький Блок Народів у далекому 1943 році.

Коли державності України не було, ОУН була всім для української нації – і армією, і банком, і навіть церквою, бо ми тримали і підтримували духовний фронт.

Зараз, коли з’явилась Українська держава, наша місія вже є допоміжна. Колись Степан Бандера сказав, що нашою (ОУН) перемогою є перемога наших ідей. І ми тішимося, що Українська держава бере на озброєння наші ідеї, наші цінності. Хоча якби вона це зробила раніше, одразу після 1991-го року, то зараз була би зовсім інша ситуація. Сьогодні офіційним вітанням у Збройних Силах України є наше організаційне вітання «Слава Україні! Героям слава!», гімном Нової Української Армії є гімн Організації Українських Націоналістів «Зродились ми великої години», ми цим пишаємося. І це не тільки зовнішні атрибути, бо нарешті керівництво держави та політичні сили зрозуміли, що найбільшим нашим ворогом, який загрожує існуванню Української держави, є російська федерація в тому вигляді, в якому вона нині є.

Організація «живе» війною. Тобто все, що ми робимо, ми робимо для перемоги України. В першу чергу слід відзначити наше членство, яке взяло в руки зброю і воює з агресором на фронті, це і наші жінки і дівчата, які є волонтерами, працюють в різних організаціях – молодіжних, суспільних. Це і наші інформаційні ресурси, які дуже допомагають. Це і наші проекти, наприклад, Фонд Оборони України ОУН, який був створений ще 50 років тому, а зараз ми його відновили, і фонд допомагає вистояти нашим солдатам на передовій.

Я дякую також українцям в Канаді за те, що вони допомагають, підтримуючи Фонд Оборони України ОУН, щоби допомога, яка необхідна бійцям на передовій, доходила безпосередньо до солдата. Це і Антибольшевицький Блок Народів, який ми переформатували в Антиімперський Блок Народів.

Це і наш ідеологічний проект, який ми називаємо «Книгарня Бандерівців», – він допомагає нашому воїну усвідомити, за що воює українська нація. Воїну, якого мобілізували на фронт, ми показуємо, що у нас є великий досвід боротьби. Наша газета ОУН «Шлях Перемоги». Ми перевидаємо праці наших націоналістичних класиків. І все це ми передаємо в бібліотеки, військові частини для того, щоб люди усвідомлювали, з ким і за що вони воюють. Це зараз головний зміст нашої діяльності.

– **Друже Олеже. Сьогодні Ви перебуваєте в Канаді, а наші організації на терені Канади співпрацюють з Фондом Оборони України ОУН. ФОУ можна назвати першою волонтерською організацією, яку створили українські націоналісти бандерівці. Розкажіть детальніше**

про Фонд і цю співпрацю. Які потреби Фонду, чим він займається і як допомагає, на чому ви будуєте свої пріоритети і чи вдасться задовольнити ті потреби, які сьогодні мають наші захисники.

– Фонд Оборони України ОУН власне і був створений для того, щоб збирати ресурси. Коли ми відновили діяльність ФОУ, то вибрали пріоритетом обмежену, але дуже конкретну цільову групу. Насамперед, це члени Організації Українських Націоналістів, члени Спілки Української Молоді, Пласту, Молодіжного Націоналістичного Конгресу, Національного Альянсу, які взяли в руки зброю і воюють.

Ми визначаємо потреби кожного воїна і під ці потреби ведемо збірки чи дістаємо те, що їм треба – а це переважно автомобілі, квадрокоптери, різні технічні засоби, допоміжні, господарські, – тобто те, що не можуть забезпечити зараз оперативно тилові служби Збройних сил України.

Наприклад, перед мою поїздкою в Америку та Канаду, ми отримали запит від однієї з бригад через те, що був бомбовий удар і було знищене обладнання для ретрансляції сигналу, який управляє нашими дронами. Такого обладнання не було на складі і ми дуже оперативно це закупили і доставили на передову нашим хлопцям. І таких запитів ми отримуємо 10-15 на тиждень. Тому усі гроші, які зібрані в тому числі у Канаді, ідуть прямо до нашого солдата. І не просто до солдата, а до добровольця, бо члени наших організацій – це дуже ідейні люди, які багато років готувалися до того, щоб воювати, пройшли відповідні вишколи – саме цій категорії людей ми допомагаємо. Також ФОУ фінансує зараз проекти, які є надзвичайно важливими. Це насамперед Антиімперський Блок Народів.

– **Помітно, що нині діяльність АБН набирає обертів. Метою АБН є послабити і розвалити ворога зсередини. Нині АБН є потужним на міжнародному рівні.**

– АБН не тільки міжнародний, він багатоаспектний.

Коли наші попередники створили Антибольшевицький Блок Народів, то в першу чергу це був дуже бойовий військовий проект.

Після Другої світової війни АБН став всесвітнім антикомуністичним проектом, який об’єднував нації, поневолені комунізмом. І це у великій мірі доклалося в справу розвалу комуністичної системи і СССР. Тепер ми бачимо, що західна цивілізація, західні демократії, коли розвалювався Союз, не довели справу до логічного завершення. Вони не домоглися того, щоби народи, поневолені Росією, отримали незалежність. І ми бачимо, що через 20 років монстр імперіалізму знову виріс з Москви і загрожує не тільки Україні, – вони загрожують Ізраїлю, країнам Балтії, вони загрожують усім країнам, де панує демократія.

Тому місія Антиімперського Блоку Народів зараз – це, по-перше, переконати лідерів світових демократій, що ці народи потребують свободи. Кожен другий російський солдат на українському фронті не є етнічним росіянином. Це представники корінних народів Російської Федерації, які

були завойовані в кривавий спосіб Москвою. В кожного цього народу своя історія: геноцид татар, черкесів, депортація калмиків, знищення бурятів, колоніальні війни на Кавказі, – всі ці народи пройшли через пригнічення Москвою. І зараз вони гинуть за інтереси Москви в Україні.

Ми хочемо переконати і представників цих народів всередині Росії, бо ті, хто є на Заході, вони вже переконані, що татарам, башкирам, бурятам і якутам нічого робити в Російській Федерації. Тому для нас перемогою у цій війні є повний розпад Російської Федерації і виникнення на її руїнах окремих незалежних держав, які могли би назавжди позбавити українську націю цієї екзистенційної загрози. Це перше завдання нашої місії.

По-друге, організувати самі ці народи. І вже зараз взяли в руки зброю білоруси – два підрозділи, чеченці – два підрозділи, інгуші. Нещодавно був створений Сибірський батальйон в лавах Збройних Сил України. І представники цих народів воюють вже за свою свободу в лавах ЗСУ. Ми допомагаємо їм поставити свої національні кадри, налаштувати роботу антиімперських організацій. Для цього ми створили проект, який називається «Університет вільних народів», який очолює Леонтій Шипілов. Цей проект є допоміжним, підготовчим для цих народів. Ми їх навчаємо, як комунікувати між собою, як створювати натративи, як вести боротьбу з російським агресором. Зрештою, ми навчаємо їх зі свого досвіду, з досвіду нашої Організації, яка вела багаторічну боротьбу з комунізмом, з тоталітаризмом.

– **І ця боротьба увінчалася здобуттям незалежності України.**

– Так, ця боротьба була успішною. Ми вже здійснили перший випуск цього університету. Наші випускники дуже добре себе показали. Нещодавно випускниця УВН бурятка Марина Ханхалаєва просто блискуче виступила на Асамблеї ООН – на тій Асамблеї, яка веде роботу з корінними і малими народами світу. Вона розказала про суть російської імперської політики відносно бурятів, як Москва знищує бурятів на їхній же рідній землі. Тому для нас ця робота, цей освітній проект є надзвичайно важливим. І ми бачимо, якими є результати.

– **Зараз іде дуже потужна праця із представниками поневолених Росією народів в самій Російській Федерації, з представниками цих народів, які нині допомагають боротися Україні, а також з тими, хто перебуває на Заході, – з очільниками громадських організацій. Яким чином нині працює АБН, щоб доносити свої месиджі до західних політиків та лідерів? Поясню, чому я саме про це питаю, адже пам’ятаю часи, коли вони категорично відмовлялися слухати і чути про розвал Росії, навіть про гіпотетичну поразку Росії. Всі хотіли втілювати оцю ганебну формулу «щоб Україна перемогла, але Росія не прогала».**

Вони дуже боялися, щоби, не дай Боже, Росія не почала розвалюватися... Коли я запитувала західних політиків: чи маєте ви план «Б» на випадок, коли досягне успіху оцей

відцентровий рух і Росія таки почне розпадатися, а вам доведеться вже на міжнародному політичному рівні мати з цим справу, то спершу було відчуття, наче вони навіть не хочуть про це думати. Пізніше склалося враження, ніби вони пройшли усі відомі стадії осмислення і сприйняття проблеми: заперечення, гнів, депресію, торги, і тепер, нарешті, – прийняття, коли на Заході вже говорять про Росію після Путіна. Але ще не про розвал Росії.

Як остаточно переконати партнерів? Чи готуються, за вашими спостереженнями вони до розвалу Росії, – цієї остаточної мети праці АБН? І якою є реакція самої Російської Федерації, – чи готується Росія, бо вони можуть заперечувати і робити вигляд, що чогось не розуміють, але, напевне, пророкують такі ризики?

– Ця війна показала німеч західних демократій у порівнянні з тоталітарними імперіями, якими є, наприклад Росія, Іран і Китай... Бо Росія дуже просто обходить санкції Заходу.

Росія нарощує озброєння, знаходить ресурси для того, щоби розколювати західне суспільство. І переважно західні лідери думають, що цю загрозу можна якось ліквідувати шляхом зміни лідера Росії. Що прийде якась умовна Юлія Навальная і зробить Росію демократією, країною, яка буде жити за цивілізованими правилами. Ніколи цього не буде! Ми це знаємо дуже добре і ми хочемо переконати в цьому західних лідерів.

Безпека Заходу залежить від справи знищення Російської Федерації як імперії. А з новими національними державами їм буде простіше говорити. Звичайно, є певні проблеми і питання. Наприклад, де подінеться ядерна зброя? Ну але ж з Україною це питання свого часу вирішили? Так само це питання вирішиться з бурятами, з карелами, з Уральською республікою, з башкирами, з татарами... Це не є те, що повинне зупинити цю роботу. Але те, що на Заході недооцінюють сучасну російську тоталітарну владу, це для мене абсолютно очевидно.

Захід більше зараз схиляється до вирішення своїх внутрішніх проблем. Але ж ці їхні внутрішні проблеми підігруються Москвою. І ці їхні і політичні, і економічні кризи залежать від того, що Росія їм вкидає на «порядок денний».

Я переконаний, що ті антиукраїнські заяви, які звучать у середовищі американських політиків, усі є інспіровані російськими грошима. Тому тут наші конференції, – і не лише на базі АБН, адже є вже ціла низка таких громадських платформ, намагаються довести до лідерів Заходу оці посилю, що треба працювати на розвал Російської Федерації.

У розумінні Організації Українських Націоналістів, нашою перемогою буде навіть не вихід на кордони України 1991 року, а повне знищення російської імперії як такої, звільнення народів і повернення етнічних територій, населених українцями, в Українську Державу. Це наша мета, і наша візія, як би ми хотіли вийти з цієї війни.

– **Прошу ще детальніше розкрити другу частину попереднього питання: чи готується сама Росія до**

свого потенційного розвалу? Як вона це робить?

– Звичайно, і ми це чітко бачимо, коли моніторимо їхні джерела інформації, офіційні сайти.

Вони бачать загрозу в тому, що національні республіки зрозуміють те, що ця війна не відповідає інтересам цих народів і націй. Для них (РФ) – це пріоритет у внутрішній політиці. Ми бачимо, що вони по всій країні проводять пропаганду, яка спрямована на утримання міфічної «єдності» Російської Федерації. Бо насправді цієї єдності не існує.

Як вони це утримують? Наприклад, розкручують оцей культ «спеціальної воєнної операції». А ще намагаються переписати історію цих народів, намагаючись усунути з історії ті розділи, які присвячені агресивній політиці Москви. Буряти нічого не знають про геноцид бурятів. Калмики дуже побіжно знають про депортацію калмицького народу. Чеченці обурились, коли з нового підручника історії викинули главу про депортацію чеченського народу. Обурився навіть цей путінець Кадіров: мовляв, «слухайте, що ви робите? Кожен чеченець про це знає, а ви викинули цю тему з нашого підручника історії?» А про те, як з депортації повернувся лише кожен третій калмик? Вони втратили дві третини свого народу під час цієї депортації! А про те, як російські царі вирізали татар і палили Казань? Цього також ніде нема в російських підручниках.

Тому зараз наша робота, в тому числі АБН, спрямована і на те, щоби давати людям правдиву історію своїх народів. І про це вже говорять їхні лідери, які є переважно на Заході, але вони намагаються донести це всередину країни (РФ).

– **Мабуть, можна провести аналогію з Україною, що вони (поневолені Росією народи) нині переживають наші ранні і середні 80-ті – початок 90-х років, коли ми відновлювали свою історію, і на масовому суспільному рівні через просвітництво люди дізнавалися свою справжню історію, пізнавали, хто ми є?**

– Так, і додаю приклад зі свого життя. Я народився в Сумах, на кордоні з Російською Федерацією. У нас не було жодного дитячого садочка рідною мовою! 90 відсотків населення – українці, і жодного українського дитячого садочка! Я до 18 років не говорив українською мовою. У нас майже ніхто не говорив українською мовою. І зараз те саме роблять з поневоленими народами Росії: вони створюють «один расейський народ», щоб цим народом було далі можливо управляти і направляти, куди Москва хоче.

– **У продовження теми готовності Російської Федерації до свого розвалу: як Росія діє зараз на глобальному Заході? Маю на увазі російську агентуру, гроші, підкупи політиків, вплив через засоби масової інформації – всі інструменти, які застосовує Росія.**

– Абсолютно всі інструменти! Все, що було при Радянському Союзі, під час Холодної війни, коли СССР воював із Заходом, – всі ці інструменти залишилися, включно з терором стосовно лідерів рухів, які протистоять Росії.

Ви знаєте, що вони вбили двох керівників Організації Українських Націоналістів, вони вбили лідерів чеченського народу і далі вони намага-

ються терором на Заході вбивати головних лідерів. А західне суспільство вони просто розколюють. Вони розколюють країни. Наймають за свої гроші лідерів декотрих країн – як, наприклад, Фіцо у Словаччині чи Орбана в Угорщині.

Нам відомо, що існує ціла «глобальна помийка» з відмивання російських грошей, які вони отримують за продаж нафти. Нам відомо, що, для прикладу, в Об'єднаних Арабських Еміратах російські гроші із дирхамів переводяться у долари і ці долари роз'їжджаються у валізках по цілому світу, а пізніше різні політики світу роблять проросійські чи антиукраїнські заяви.

Там, де у світі є якась дія проти України, там завжди задіяні російські гроші. Чи це польські фермери блокують, чи якась Марджорі щось говорить, чи якісь журналісти роблять «розслідування» про якісь міфічні «утиски християн» в Україні – все це російські гроші.

Існує глобальна мережа підриву західної демократії. Всі, навіть найменші суперечки, які є в західному цивілізованому світі, відомі росіянам і вони в ці суперечки починають бити. Це і економічні, і релігійні суперечки і ті, що пов'язані із сексуальними меншинами – всюди російські гроші. Захід цього не розуміє.

– **З якою метою Росія це робить? Щоби перемогти Україну, чи таким чином вони готують Захід і себе до можливого глобального протистояння, в тому числі і воєнного?**

– Глобальне протистояння уже є. Я не розумію, чому, наприклад, ті євреї, які живуть в Америці чи в Канаді, якось віддалено дивляться на те, що відбувається в Україні. Зараз передова війни за Ізраїль відбувається десь між Очеретиним і Вугледаром...

– **Дуже явна паралель і багато схожого у війні, яку Росія почала проти України і тій війні, з якою зараз зіткнувся Ізраїль. Єдина відмінність, що Україна захищає свою територію від іншої держави – свого одвічного ворога Росії, а не від виплєканих Росією терористів.**

– Так, вони тут мають зрозуміти: завтра, якщо впаде Росія, то всі ці технології російські, її протиповітряні комплекси, які бувають часто крашчі, ніж американські, російські ракети, – все це буде в Ірану, і все це полетить на Ізраїль. І тоді канадці і американці будуть витрачати набагато більші гроші, щоб захистити Ізраїль від «осі зла».

Росія хоче цілком зруйнувати західну цивілізацію. Бо у розумінні Путіна, він може домовлятися лише з тоталітарними лідерами. Він може з Сі Дзінпінем домовлятися, Даніелем Ортегою з Нікарагуа, з режимом «Стражів ісламської революції» в Ірані. Вони для нього зрозумілі. А коли люди самі обирають собі владу і влада змінюється що чотири чи що п'ять років, Путін цього не розуміє. Він вже стільки термінів при владі і тому хоче зробити весь світ подібним до себе.

– **Ви заторкнули тему подій в Ізраїлі і майбутнє Ізраїлю в контексті війни. Як це пов'язане з війною в Україні і чи є розуміння цього на Заході?**

– На Заході цього розуміння немає. Тому про це треба говорити. Ми говорили про це на наших конференціях у Вашингтоні і загалом в Америці,

коли проводили зустрічі. Америка зараз охоплена протестами проти Ізраїлю. І ці люди, які зараз протестують в університетах проти Ізраїлю, через 10-15 років будуть формувати обличчя влади в цивілізованих демократіях. А це все – російська політика. Вони намагаються розколоти західне суспільство. Бо, послаблюючи Ізраїль, послаблюючи Україну, вони посилюють свого союзника – Іран. І тому тут все дуже просто і лінійно: люди, які живуть на більш-менш спокійному і ситому Заході, зайняті якимись своїми дрібними економічними та іншими проблемами.

Ми в Україні бачимо, куди зникають ось ці всі дрібні економічні проблеми, коли починається війна. Проблема безпеки – це найбільша проблема зараз у світі. І західні демократії, лідери суспільної думки мають зрозуміти це, і те, що вже йде світова війна, і що Америка, Канада, Європа, Австралія, Японія, Південна Корея здатні зупинити цю війну. Здатні зупинити її в Україні. А зупиниться ця війна тільки тоді, коли переможе Україна.

Якщо Україна впаде, – завтра війна буде в країнах Балтії і вже завтра за балтійців воюватиме все НАТО. Загориться планета. І про це треба говорити вже і тут прямо. Абсолютно.

– **Скажу, хто на Заході розуміє ці речі. Це розуміють українці, які мають історичну пам'ять, знають контекст, знають, що таке Росія. І ми всіма силами намагаємось і через наші організації, надбудови, через різноманітні заходи доносити цю інформацію.**

Ми просто кричимо на весь світ про те, що відбувається в Україні і про те, яким чином Захід – в тому числі і Канада – може допомогти.

– Всі світові війни прокотилися по Україні. Перша, друга, зараз третя. В кожній війні ми несемо втрати. Але ми досі існуємо, ми досі живі і боремося. Ми як нація – одна з провідних націй світу, яка може себе захищати і виживати в таких конфліктах.

Допоможіть нам зупинити цю третю світову війну. Допоможіть нам її виграти. Це – головний посил, який ми маємо нести світовим демократичним лідерам.

– **Як Ви, як голова АБН і Голова ОУН (б) співпрацюєте з канадськими організаціями? Перебуваючи у Канаді, чого очікуєте від цього візиту і що ще ми би мали зробити і як діяти, щоби Україна перемогла, а Росія програла?**

– Відповідаючи на Ваше запитання, я би дав короткий аналіз того, що відбувається зараз. А відбувається те, що Росія обійшла всі санкції, Росія послідовно нарощує зброю і проводить приховану мобілізацію. Росія збирає найманців з усього світу, платить їм шалені гроші для того, щоб вони приїжджали в Росію і воювали в Україні.

Ви спитали про те, що можуть робити українці в Канаді. І ми вже знаємо і бачимо ту роль, яку вони зараз тут виконують. Ми бачимо, що українці в Канаді мають серйозні впливи. Канада – це не найбільша країна вільного світу. Але позиція Канади, тобто те, що говорять канадські політики на різних майданчиках (наприклад, на засіданнях країн G7 – Великої Сімки), має включати тезу, що питання України не може бути на другому чи на третьому плані.

Це має бути позиція Канади на всіх міжнародних зібраннях. Про це треба говорити з вашими політиками і постійно тримати їх «в тонусі». Вони мають чітко розуміти, що війна в Україні надовго. Це не те, що ти дав гроші і забув. Чи послав 100 танків і забув. Це те, про що в них на столі має бути кожного дня. Бо якщо Україна програє, – програють вони. Програє майбутнє цих націй. Світова економіка рухне, і вони теж зазнають великих втрат, коли почнеться глобальна війна. Тому Україні треба допомагати щодня. І ми вдячні нашим союзникам, які це роблять, особливо країнам Балтії.

Ми дуже вдячні Канаді, бо Канада на високому рівні тримає планку українського питання. Вдячні Канаді за те, що вона прийняла наших біженців – жінок, дітей, які рятуються від війни. Канада, яка є далеко, за океаном, розвантажила Європу, у якій зараз перебуває багато українців.

І ми вдячні нашим організаціям тут у Канаді, нашим канадським українцям. Тому ви тримайте руку на політичному пульсі політики тут у Канаді і намагайтесь постійно впливати. Бо війна швидко не закінчиться і це вже абсолютно очевидно.

– **Так, треба і тримати руку на пульсі, і, як казав Шевченко «добре вигострить сокиру та заходитьсь вже будить хиренну волю...»**

Дякуємо, друже Олеже за сьогоднішню розмову. І хочу вас запевнити, що наші організації тут у Канаді будуть робити все, щоби Україна перемогла. А ми, як медіа будемо робити все від нас залежне, щоби інформувати і боротися інформаційно заради перемоги України.

Ми розуміємо, що це буде довга боротьба. Але ми готові і ми стійкі. А Україна вже самим своїм існуванням довела, що нема такої сили, яка може нас побороти. Перемога і відродження України – це питання часу, достатньої допомоги від партнерів і єдності українців.

Дякую щиро за цю розмову. Слава Україні!

– Дякую Вам. Героям слава!

Розмову вела Оксана Сидорчук – Соколик, головний редактор українсько-канадського тижневика «Гомін України»

Інтерв'ю з Головою ОУН (б) Олегом Медунцею було записане під час його робочого візиту до Канади на запрошення Ліги Українців Канади та Ліги Українок Канади.

Редакція “Гомону України” щиро дякує Лізі Українців Канади та Лізі Українок Канади за допомогу з організацією інтерв'ю.

Відео і текст - на вебсторінках Медіагрупи Гомін / Homin Media Group та у соцмережах:

Homin Ukrainy - Ukrainian Echo:

Forum TV / Ukrainian-Canadian Television

<http://www.forumtv.ca/>

[https://www.youtube.com/@Fo-](https://www.youtube.com/@ForumTVCanada)

[rumTVCanada](https://www.facebook.com/ForumTV-Canada)

[https://www.facebook.com/ForumTV-](https://www.facebook.com/ForumTV-Canada)

[Canada](https://www.facebook.com/ForumTV-Canada)

Дякуємо команді “Форум ТБ за відео

SOFU Radio - Song of Ukraine - Радіо “Пісня України”

[CJMR1320.ca](http://www.cjmr1320.ca)

[https://www.facebook.com/SOFUra-](https://www.facebook.com/SOFUradio)

[dio](https://www.facebook.com/SOFUradio)

РОСІЯ ВБИВАЄ!



У суботу вдень, 25 травня російські війська вдарили ракетами по будівельному гіпермаркету "Епіцентр" у Харкові. Внаслідок обстрілу 18 людей загинуло і 48 поранено (дані на понеділок, 27 травня). Як повідомив голова Харківської ОВА Олег Синегубов: "Два російських КАБа влучили в будівельний гіпермаркет у Харкові. Виникла пожежа на 15 000 квадратних метрів. За оновленими даними 18 людей загинуло і 48 поранено, безвісти зниклими залишаються 5 людей."

Текст і фото з Telegram О.Синегубова

Адвокати

Тарас Грицина і Петро Гамівка

- ◆ Судові адвокати у справах заповітів і майна
- ◆ Купівля та продаж нерухомості
- ◆ Сімейне право
- ◆ Нотаріальні послуги

1081 Bloor St. W. #200
Toronto, ON M6H 1M5
Tel.: (416) 532-8006

SMITH MONUMENT COMPANY LIMITED

Заснована 1919 року

349 Weston Road (North of St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Єдина в Онтаріо

українська фабрика пам'ятників

- Фабрика і вистава відкриті для публіки (понад 60 пам'ятників на виставі)
- Обслуговуємо всі цвинтарі Канади і США
- Наші висококваліфіковані виконавці мають понад 300 років досвіду
- Ввічлива і професійна обслуга
- Позагодинні зустрічі за домовленням
- Домашні зустрічі можливі

Звертайтеся до власника
Андрія Латишка:

416-769-0674 або 1-888-836-7771



OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
п'ятниця - 9 AM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM
вівторок - 1 PM*

OMNI - BC
неділя - 8 AM
вівторок - 10 AM*
п'ятниця - 2 PM*

*Повторення

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА
SONG OF UKRAINE

З понеділка до п'ятниці
7:30 вечора
на хвилі 1320 AM

В прямому ефірі
www.cjmr1320.ca

КУПУЄТЕ ЧИ
ПРОДАЄТЕ, -
ПОСИЛАЙТЕСЯ
НА ОГОЛОШЕННЯ В
«ГОМОНІ УКРАЇНИ»!

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ
ГОМІН
УКРАЇНИ**

ОГОЛОШЕННЯ

Тел.: (416) 516-2443
Факс: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com

Driving Road to Professionalism

BOOK NOW!

Driving Fundamentals & Basics
Upgrades in today
Controlled automotive
environment

Order Online at:
Amazon.ca
Stefan T. Sobolewski:
905-385-8332
or send an email:
stefan.sobolewski.driving@gmail.com

ПОСТУП
українська радіопрограма
Щонеділі 9-10 год. вечора
на хвилях FM 88,9
у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії
Замовляйте у нас музичні вітання

Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282
у кредитовій спілці Будучність
Керівник і ведуча - Любомира Матвіас

Tel. 647-550-5735

e-mail:
ukrradiofm@gmail.com

Steve M. Woloshyn
Sales Representative

7045 Edwards Blvd.
Suite 401 Missis-
sauga, ON L5S 1X2

Office: 905-565-9200
Fax: 905-565-6677 Cell:
416-823-5551

www.SteveWoloshyn.com
Email: swoloshyn@trebnet.com

Пам'ятайте, що з кожного продажу я жертвую, у Вашому імені,
\$500 на Euromaidan для допомоги українським військовим.

**FRIENDS OF UKRAINE
DEFENSE FORCES
DONATE TODAY**

Будьмо в КОНТАКТ-і

**ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM**

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!

ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM

AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM

ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

Купівля та продаж нерухомості !

- Професійна допомога при купівлі та продажі будинків, квартир, бізнесів
- Допомога в отриманні mortgage
- Безкоштовні консультації

БОГДАН ПОПОВИЧ
Sales Representative

E-mail: bpopovych@trebnet.com

(Not intended to solicit agencies of any kind)

Cell: (416) 882-3490

ІСТОРИЧНА ПЕРЕМОГА УСИКА

Реакція світу та реванш

Історична перемога Усика

Олександр Усик переміг Тайсона Ф'юрі і став абсолютним чемпіоном у надважкій вазі. Цю перемогу вже називають найвагомішою у всій історії українського спорту. На бій у столиці Саудівської Аравії Ер-Ріяді зібралися знаменитості з усього світу – від Крістіану Роналду до Жан-Клода Ван Дамма. Спостерігав та коментував поєдинок увесь світ. Причому, схоже, шоу не закінчується, і на нас чекає ще один раунд цього протистояння.

Близький бій

Бій йшов 12 раундів, перемога дісталася Усику роздільним рішенням суддів: 115:112, 113:114, 114:113. У дев'ятому раунді українець відправив суперника до нокдауну, але той зміг продовжити бій.

Тепер Усик володіє титулами за всіма чотирма найпрестижнішими версіями — WBC, WBA, WBO та IBF. Усик виграв усі свої бої на професійному рингу, а для Ф'юрі це перша поразка у кар'єрі.

Розмір їхнього гонорару за бій, за повідомленнями різних джерел, на двох склав близько 100 млн. доларів.

Усі згодні на реванш

“Я вважаю, що виграв цей бій, можливо, він виграв кілька раундів, але більшість з них за мною. Ми обидва провели добрий поєдинок. Його країна перебуває у стані війни, тому люди стають на бік країни, що воює. На мою думку, я виграв бій”, – прокоментував Ф'юрі рішення суддів.

Британець після бою, ще перебуваючи на рингу, заговорив про реванш. Ця умова була прописана й у контракті



на бій. Є навіть орієнтовна дата – 12 жовтня. Усик відразу погодився на реванш.

Після перемоги на рингу українець звернувся до покійного батька: “Батьку, ти чуєш мене? Ми це зробили! Ми це зробили! Дуже дякую моїй команді, дякую моєму Богу, Ісусу. Чудовий час, чудовий день. Тайсоне, без тебе цей бій не був би можливим. Негайний реванш? Так звичайно. Я готовий до реваншу”.

У ЗМІ вже активно обговорюють реванш.

“Олександр уже всім довів. Була яскрава перемога. Абсолютний чемпіон у двох вагових категоріях. Не знаю, чи потрібний цей реванш. Але якщо буде реванш, то, мабуть, він обіцяє бути ще більш напруженим та захоплюючим. У будь-якому разі тримаю за Олександра кулаки. І дякую за перемогу”, – сказав український боксер середньої вагової категорії Федір Черкашин.

“Хто знає, що далі? Усик неймовірний. Він побив обох: Джошуа та Ф'юрі. Все крутиться довкола цих двох. У Ентоні було два бою з Уси-ком, то чому б не дати ще один шанс Тайсону? Це не є неможливим. Якщо цього не буде, то є сенс зробити трилогію між Джошуа та Уси-ком. А далі, незалежно від результату, можна провести бій Джошуа – Ф'юрі”, – заявив колишній чемпіон UFC Коннор Макгрегор.

Разом з тим, не слід забувати, що перший поєдинок Ф'юрі та Усика неодноразово переносився. Спочатку його було призначено на грудень 2023 року, але тоді Ф'юрі запросив час на відновлення після іншого бою. Зустріч перенесли на лютий, але бій не відбувся і тоді через розтин у Ф'юрі на тренуванні.

Тож поки всі договори на реванш не підписані, з абсолютною впевненістю про його проведення говорити не варто.

Суперечки після бою

Найбільше сперечалися після бою про те, чи врятував Ф'юрі рефері в 9 раунді дуже



бій йшов не за його планом. Я взагалі думав, що Тайсон його зупинить, він ловив його багато разів. Однак Олександр повернувся, тому що він воїн”, – сказав промоутер британця Френк Воррен.

Так, відлік (у 9 раунді) вівся дуже повільно. І раптом лунає сигнал. “Стоп! Усику, йди у свій кут. Ні-ні, не в цей. Так-так, у цей кут... Ага, ти лежиш? ОК... 1...”. Приблизно так це було”, – відповів промоутер Усика Олександр Красюк.

Після бою Усику наклали 4 шви через розтин над правим оком. Також були побоювання, що Усик отримав перелом щелепи, але Красюк це спростував. Коли Усика обіймав після поєдинку го-



довго відраховуючи нокдаун, а також про те, що допомогло Усику відновитися після успішних для Ф'юрі раундів.

“Не сказав би, що Усик здивував. Він добре провів кінцівку поєдинку, але десь із 3-го по 6-й чи 7-й раунди

лова УАФ Андрій Шевченко, то Усик просив його бути акуратнішим, бо “у мене щелепа”.

У перерві між 7 та 8 раундом Усик поцілував щось схоже на хрестик. У соцмережах прийняли це за інга-

лятор, який допоміг Олександрові відновитися.

“Це й був хрест. Не слід рахувати. Це був хрест, він носив його на рингу. Ви могли побачити це під час виходу ринг, він був на його грудях. Він носив його на рингу, це його віра. І він поцілував хрест перед початком бою. Він поцілував хрест, бо я дав йому поцілувати його перед початком поєдинку, і я сам його поцілував. А потім він поцілував його у кутку. Я не говоритиму речі, які мене роздратують, забудьте про це. Ці люди – лайно”, – сказав катмен Усика Рас Анбер.

Валерій Літонинський,
«Кореспондент»

Зеленський привітав Усика з перемогою над Ф'юрі

(«Кореспондент»). — Президент Володимир Зеленський привітав нового абсолютного чемпіона світу з боксу українця Олександра Усика.

“Українці б'ють потужно. І врешті-решт усіх наших противників буде подолано. Олександр Усик – абсолютний чемпіон світу! Важка битва, що доводить: українська витримка і сила народжують українську перемогу. Вітаю, чемпіоне! Вітаю, країно!” — написав президент.

Крім того, Усика привітав мер Києва та колишній чемпіон світу з боксу Віталій Кличко.

“Сьогодні Усик не тільки об'єднав усі пояси професійного боксу в суперважкій вазі, завоювавши титул абсолютного чемпіону світу. Олександр ще раз довів, що він боець і показав світові, що українці здатні перемагати сильного суперника. В складному поєдинку. Вітаю, Олександр! Ця перемога сьогодні дуже важлива для України!”.



НОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ WBO У ЛЕГКІЙ ВАЗІ

У ніч на 19 травня український боксер Денис Берінчик переміг мексиканця Емануеля Наваррете і здобув титул чемпіона світу за версією WBO у легкій вазі.

Бій відбувся у Сан-Дієго, США. Поєдинок тривав всі 12 раундів, і перемогу Берінчик отримав за рішенням суддів. Це був дебютний бій Дениса Берінчика у професійному боксі та його перший чемпіонський пояс.

Фото: «True UA»
«Front News Ukraine»

«ВОЛИНСЬКИЙ ФАБЕРЖЕ» РЯТУЄ УКРАЇНУ... ГУСЯЧИМИ ЯЙЦЯМИ



Хто з нас не чув легенди про те, як у давні часи гуси Рим врятували?! Нині ж гусячі яйця рятують Україну. То вже не міф, а фантастична реальність. І творить її тричі рекорсмен світу житель Володимира Анатолій Бойко, якого називають «Волинським Фаберже».

Майстер уже виставив на міжнародних аукціонах понад тридцять своїх робіт зі шкаралуп гусячих яєць. Реалізуються через благодійний фонд «Культурний дипломат», учасником якого є пан Анатолій. Кошти від продажу його шедеврів йдуть на допомогу ЗСУ.

— Зазвичай я працюю з курячими, гусячими, страусиними та перепелиними яйцями, — каже Анатолій Бойко. — Проте на аукціони виставляю виключно композиції зі шка-

ралупи гусячих яєць, яку інкрустують кольоровими металами з Італії. Вона надзвичайно крихка, тому вимагає особливої обережності. В середині робіт розміщують іконки Божої Матері, Ісуса Христа, святого Миколая. Свої роботи покривають автомобільним лаком преміумкласу та розміщують на підставках з бурштинової крихти.

Співрозмовник зауважує, що за допомогою прямих та хвилястих ліній, овалів, змієподібних спіралей та знаків безкінечності створює символи, які є відображенням трипільської культури. Бо ж вони несуть в собі священну пам'ять наших предків.

Нерідко майстру доводиться розтягувати ячну шкаралупу більш ніж удесятеро. Він першим у світі винайшов таку дивовижну техніку оздоблення. Багато хто не вірив, що це можливо. Тож Анатолій дав одне яйце на експертизу. Фахівці підтвердили, що воно справді виготовлене з витягнутої ячної шкаралупи.

Анатолій радіє, що одну з його робіт на аукціоні у канадському То-



ронто продали за тисячу доларів. А в одній з країн Балтії на аукціоні декоративне яйце пішло з молотка за 1,700 доларів. Усі кошти від продажу цих шедеврів майстра йдуть на потреби українського війська. Зокрема, за них купують ударні дрони для наших захисників. Нещодавно на замовлення 14-ої окремої механізованої бригади пан Анатолій виготовив гусяче яйце із зображенням дрона.

Нині майстер чекає результатів торгів на аукціонах у Німеччині, куди відправив аж десять своїх робіт.

Якими інструментами створює свої шедеври?

Це — американська машинка для виготовлення ювелірних виробів, німецький апарат для гравіювання, дуже тоненькі, як людська волосина, спеціальні японські бури для виробництва мікросхем.

— А гачок для очищення шкаралупи зсередини я змайстрував зі спиці професійного гоночного велосипеда, — зізнається Анатолій. — Бо та спиця з міцної інструментальної зносостійкої сталі.

Варто нагадати, що майстер встановив світовий рекорд у номінації «Перша авторська колекція експонатів з ячної шкаралупи, інкрустованої металом». Крім того, майстру належать ще два світові досягнення — він просвердлив у курячому яйці 33 тисячі 346 отворів, а у гусячому — 52 тисячі 745. Діаметр цих отворів — 0,2 мм. Усі ці здобутки увійшли до Книги рекордів Гіннеса. І як справедливо зазначила одна шанувальниця творчості Анатолія, «Фаберже тихо плаче у куточку...»

— Допомогатиму нашим воїнам, скільки у мене вистачить сил, — додає чоловік. — Для аукціонів підготую нову партію виробів. Ось лише трішки підлікуюся...

Нині Анатолій поправляє своє здоров'я. Як солдат, у радянські часи він отримав дві контузії під час військових дій у Нагірному Карабаху...

Фото: «Високий замок»
Василь Недільський,
«Високий замок»

BCU Кредитова Спілка Будучність

Spring Blooms

Особливі відсотки

7.69%* 5 років	5.15%* 9 місяців CAD	4.00%** 12 місяців USD NEW MONEY ONLY
--------------------------	--	---

Grow your savings with BCU!

Завітайте до відділу Кредитової Спілки Будучність або на сайт bcufinancial.com.

Не гальмуйте на шляху до автомобіля вашої мрії.

Реалізуйте своє бажання за допомогою автокредиту від КС Будучність!

* Terms and conditions apply: 9-month term only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from May 7, 2024.
Rates are annual and subject to change.

** Terms and conditions apply: 12-month term only; NEW money only; includes Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from May 7, 2024.
Rates are annual and subject to change.

Rates are annual and subject to change. Offer valid from July 21, 2023. *Terms and conditions apply: 5 year open fixed-rate term only; OAC; detailed terms and conditions available upon request. We reserve the right to change, extend, or withdraw this offer at any time.